

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 116 (1366) • Четвер, 27 червня 1996 року • Ціна договірна

КОНСТИТУЦІЯ І ЖИВИМ, І НЕНАРОДЖЕНОМ

ПАРЛАМЕНТСКА ХРОНІКА

Денне та вечірнє засідання 25 червня

Тепер можна сказати: нарешті, крига скресла! Після тривалих суперечок Верховна Рада стала на шлях прийняття нової Конституції. Після перерви розпочалося безпосереднє постатейне обговорення й голосування. Початок — обнадійливий: перше положення преамбули («Ми, український народ...») після нетривалого обміну думками було прийняте необхідною більшістю (306 голосів).

Однак з наступного положення (щодо основ державотворення) консенсусу вдалося досягти лише після численних виважувань, як мовиться, «на смак» та «на колір». Зрештою, і тут порозумілися (302 голоси «за»).

(Закінчення на 2-й стор.).

Діалог у Варшаві

Спільна декларація президентів України та Польщі відкрила пакет документів, підписаних за підсумками двосторонніх переговорів у рамках офіційного візиту до Республіки Польщі Президента України Леоніда Кучми, повідомляє Укрінформ.

Серед міжурядових та міжгалузевих угод, скріплених підписами у Варшаві, — угоди про співробітництво в

галузі машинобудування, у справі охорони та повернення зручаних і незаконно переміщених під час другої світової війни культурних цінностей, про взаємні безвізові поїздки громадян, про співробітництво в галузі взаємного визнання результатів робіт із сертифікації, про співробітництво між Міністерством промисловості України та Міністерством промисловості та торгівлі Польщі.

Інвестицій без довіри не буває

Прес-г'ру-міністр Павло Лазаренко виступив перед учасниками міжнародної конференції приватних інвесторів, яка проходить у Києві. Організатори конференції — уряд України та Світовий банк.

Зустрінувшись на головних напрямках стабілізації економіки, на якій працює Кабмін, він зазначив, уряд усвідомлює, що без залучення інвестицій нам не обійтися. Шомасячна потреба в інвестиціях — 7–8 млрд. доларів США. А загалом Україні потрібні інвестиції щонайменше на 40 млрд. доларів. Особливо інвестування потребує металургія, машинобудування та нафтохімічна галузі.

З метою якнайшвидшого залучення іноземних інвесторів уряд визначив п'ять пріоритетних проектів приватизації великих підприємств, які до кінця року можуть мати нового власника. Десять відсотків акцій цих підприємств наділятимуть трудовому колективу, а решта — тому інвестору, який переможе в конкурсі за право стати власником підприємства.

Загалом ситуація з іноземним інвестуванням у країні незадовільна. Це, схоже, спричиняють нестабільна політична ситуація, відсутність належної законодавчої бази, часті зміни в урядах, невіра в необоротність реформ.

НЕ ВСЕ ТЕ ЗОЛОТО,

ЩО В ЗОЛОТІЙ ОБГОРТЦІ

Що не кажіть, навколо нас — морс товарів, переважно імпортичних. Від цукерки-сигарет до комп'ютера чи автомобіля. І купуємо привізні речі — істотною економіку бізнесних та даскських сусілів.

Скажете: купуємо те, що випаде у віні, зарубіжні товари яскравіші, а наші — сіренькі.

Так, зовні імпорти речей, зокрема продуктів, привабливі. Хоча, за свідченням спеціалістів, чимало з них низькоякісні, а часом і навіть шкідливі, і там, за кордоном, їх не купують. Тим часом немало наших виробів, досить високоякісних, залишаються в тіні.

Це проблема з проблем — відсутність якості, а отже, і престиж вітчизняних товарів. Щоб люди купували їх, і гроші за них «працювали» на нашу економіку. У цьому важливу роль мають відрити державні стандарти.

Матеріал про стандартизацію вітчизняної продукції читайте на 7-й стор.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША та Валерія СОЛОВЬОВА.

Вчасно чи передчасно?

Міністр закордонних справ України Геннадій Удовенко, беручи участь у конференції НАТО, яка відбулася 21 червня у Варшаві, зробив заяву про те, що Україна виступає за встановлення спеціального партнерства з Північноатлантичним альянсом і підписання відповідної угоди про це. Пропозицію вже передано у керівні органи НАТО і керівництву країни — його члена. Таке повідомлення на черговому брифінгу в МЗС України зробив начальник управління політичного аналізу і прогнозу зовнішньополітичного відомства Ігор Харченко. Суть цього партнерства полягає у досягненні Україною статусу асоційованого члена НАТО.

(Закінчення на 5-й стор.).

Кримська молодь їде в Росію. У воєнізовані табори

Саське відділення Комуністичної спілки молоді Криму виступило з ініціативою направити з півностава до Росії юнаків та дівчат у воєнізовані табори та загони добровільної праці. Як повідомив журналістам перший секретар відділення Олег Костюков, з його району поїде 800 юнаків «піднятих» з військової справи і набиратися сил у військово-спортивних таборах Пільмоско-в'я і Садомська, а 1 400 юнаків та дівчат працюватимуть у загонах добровільної праці Курскій, Орловській і Московській обласі.

Ця, з дозволу сказати, ініціатива нашокува на десь розумні, зокрема, у зв'язку з недавньою заявою радника президента Російської Федерації Сатарова про створення в Пільмоско-в'ї комуністичних воєнізованих загонів. Отже, що вивчатимуть кримські юнаки та дівчата в Росії, з'ясувати неважко.

Бірючій Острів: постріли і відлуння

Першу спробу «звільнитися» від Заїченка було здійснено з допомогою куд. Намі головую райдержадміністрації, який, захищаючи національний бар'єр, заважав чиню в'їзном «відпочивати», звільнено розпорядженням Президента. Тобто документи, хто готував документ. Сподівалося, Президент дасть вказівку провести службові розслідування...

(Закінчення на 13-й стор.).

Чорнобиль як засіб боротьби з нашою ринком

ЯКИЙ стає атомною енергетикою в Україні сьогодні? Куди ми йдемо і чого прагнемо? Ціх запитань наші користувачі розпочають розмову із засіданні Комісії Верховної Ради з питань ядерної політики та ядерної безпеки М. ПАРХОМЕНКОМ.

—Нині наша ядерна енергетика, як і всі галузі економіки, перебуває у стані глибокої кризи, — сказав Михайло Антонович. — Основна біда — неплатежі. Парадокс: наші АЕС заробляють цілком достатньо коштів для здійснення всіх технологічних операцій, матеріального забезпечення колективів станцій, утримання та розвитку власної інфраструктури. Однак неможливо споживачів електроенергії зводити наневищу усім засила енергетиків АЕС.

Найгостріша проблема — палаткова доплатна злиди. Важко котрий рік кризове становище в країні рятують саме атомні електростанції, які забезпечують у цей період виживаю майже 50 відсотків необхідної електроенергії. Тим більше уваги треба приділяти утриманню обладнання АЕС у доброму робочому стані. А тут саме і виникають проблеми: приховані, з хронічними неплатежами. Тож питання постійно високої технологічної готовності атомних станцій уже перекоштує у політичну стратегію. Тому наша комісія має намір — на одні із своїх найближчих засідань запросити причетних до справи міністрів, віцепрем'єрів і разом вирішувати, куди йти, куди йти і на що орієнтуватися та спиратися.

Але найперше треба розв'язати саме проблему непла-

тежі, віддавши АЕС те, що їм належить. Інакше — неминучий колапс.

У цьому контексті варто ще раз повернутися до проблеми Чорнобильської АЕС. Зрештою, яка доля на неї чекає? І це істотно: хто, у кінцевому рахунку, визнає за такої станції, що надто багато людей, хто висує, що, як нам треба робити...

—Справа, неперехопних «парадигми» вистачає. Та ось явний приклад. Неподозвано одна міжнародна організація «зелених» провела у нас конференцію, де, зокрема, розглядалося питання: атомна енергетика і екологія в Україні. Динаміка ситуації, чи не так: ніхто не збирався вчати нас, як нам бути з нашою атомною енергетикою? І це не просто добрі поради в порядку обміну досвідом. Ні, висловили зроблено велика категоричні: демократія і ядерна енергетика — не сумісні (!). Тож, ідуть далі «зелені доповідники», якщо Україна хоче зберегти демократичне суспільство, то вона повинна — що б ви думали? — відмовитися від власної ядерної енергетики. Це вже справа і приклад...

Тепер щодо Чорнобильської АЕС. Навколо неї говориться і коїться також чимало, м'яко кажучи, дивного.

Члени нашої комісії не раз зустрілися з представниками «зеленої сімки» провідних держав світу. Історія, яку намагаються: ЧАЕС треба закрити, причому — негайно! Чому? Виявляється, справа аж ніяк не в тому, що діють там енергоблоку, можливо, але підозрюють вимірювання. Скажу більше: із загальної кількості діючих у світі близько двох тисяч атомних реакторів, наші перебувають на такому рівні технічної безпеки, що Чорнобильська АЕС увійшла до десяти найбільш безпечних атомних станцій світу! Отже, боїться повторення трагедії підстав нагадувати немає. Тоді в чому ж справа?

А скринька постійно відкривається... Виявляється, не поновленнями за погіршення екологічних умов і не впадом їх на здоров'я населення України продуктивної от догама «доброзичливців».

Суть в іншому: вони абиякють про власні інтереси і не байдуже, що вже застра Україна відчув гострий енергетичний голод, бо нестача електроенергії наявна й зараз. Виходить? Домається її купувати. Таку «високоту» їм надало, нехай, бо у Європі — надлишок виробленої електрики. Звідси очевидний висновок: пів, відомом турботи про ядерну безпеку, це не прихована боротьба за зовнішнього енергетичного ринку України.

—І якщо тут має бути позиція України, якщо вона, звичайно, не бачає стати на півкошівці...

—Кожна дія має викликати протидію. Так і тут. Треба

всесвідомо зважувати, які наслідки матиме той чи інший крок. Щодо ядерної енергетики, це не завжди, що ми знаємося, закладає і атомні реактори, а іншим обладнанням. Та чим будемо за все це платити? Ми ж поставимо у заручники не лише себе, а й наступні покоління!

Водночас є інший шлях: розвивати власну ядерну енергетику. Що для цього потрібно? Пам'ятаю? Та лише розвіданні запасів уранових руд вистачить на півтора століття років роботи АЕС. Обладнання? У нас є такі розробки, яких не має навіть Захід. А технічні й технологічні бік справи — не проблема. А що — проблема? Навпевне, вміняти приймати правильні рішення, виходячи з державних інтересів України. Принаймні досі так було. Внаслідок чого маємо те, що маємо...

—Поверніться, однак, до питання: як вирішуватиметься доля ЧАЕС?

—Сьогодні в уряді і у нас, у Верховній Раді, позиція чітка: станцію закрити. Але — за певних умов. Яких саме? Щоб АЕС виробила загальної потреби країни, це не підходить, то ЧАЕС за цей час змогла б виробити стільки електроенергії, що вартість її вистачило б і на виробництво інших видів енергоносія, і на закриття асінї станції, і на те, щоб їй місто енергетиків Славутини.

Проте, якщо інакше історично сповідувати, ми погодилися на дострокове закриття станції. Без перебільшення, це рішення полі-

тичне. Але прийняття його обумовлено наданням значної фінансової допомоги, як компенсація за недодержання угоди української економіки. І саме тут наші категоричні «замовники» не соромляться торгуватися, а то й прямо переспівують уже знайоме: вадити, вадити — вадити каляти!

Але наш уряд твердо прийняв поки що обстоює позицію, як тільки надійдуть достатні кошти — Україна виступить, що обумовлено домовленостями. Доки ж отих коштів не буде — Чорнобильська АЕС працюватиме на економіку держави.

—Нарадіно він з делегацією Верховної Ради відвідав США. З яким «багажем» з'їзди повернувся?

—Поїздка була дуже цікава і корисна. Якщо коротко про істотне, то одержано з індустриального машинобудування у США переконання: ми Україна має цілком достатній технічний потенціал, щоб обслуговувати АЕС виробляти в себе. Церперше. Висновок другий: на відновлення урядовою рівні досягнуто доможності, що Україна і США можуть у стратегічних партнерстві у галузі ядерної енергетики. За двостороннього руху територія: США — Україна і Україна — США. Це новий історичний етап. Нинішні заклади основу для створення буквально за 5—6 років розвинення, на сучасному технічному рівні, власної ядерної енергетики. А за нею — майбутнє.

Розмову вів Іван ДМИТРИЄНКО.

Запозичимо «левоу частку»...

ТЕМА конференції, яку провела Львівська міська Рада за участю голів міських рад інших міст, мала об'єктом розгляду бути «Чужа економіка в українських містах: чорна ділова вертикаль чиновницької влади». Учасники семінару докладно ознайомилися з львівським досвідом, історією проблеми, хронікою подій, ініціативами 1994 року мером Львова Василем Куйбідою.

—Василь Степанович, ви зокрема назвали офіційно Київ кваліфікувати ваши дії щодо районої системи управління як диверсійні, неспелітні. Нині вже можна сказати: переможили не судячи. Львів глибоко відзначив 640-у річницю надання йому Маждебурзького права.

—Через тиждень після мого обрання мером я прийшов до Голови Верховної Ради Олександра Мороза і поділив своїми намірами щодо реорганізації управління містом і відокремлення у Львові самоврядування, традицій якого у нас давні. На той час я вже був переконаний у тім, що стара система організації влади і господарства не дає результатів. Можливо, за тих часів, коли існувала жорстка вертикальна Комітетська влада, це розумувало компетенції Рад усіх рівнів, та потім раптово почався крах. Та форма районової «матеріальної» влади досі не змінилася. Бо сьогоднішній і того ж суб'єкта управління кожна Рада має право приймати рішення. Одна справмово ліворуч, друга — праворуч, а директор підприємства за тих обставин може нічого не виконувати.

Нова людина в старій системі або ламається, або змушена працювати по-старому. Я чітко знав, як я хочу зробити і яким механізмом для цього потрібен. Мені здається, що ми порозумілися з Олександром Олександровичем, але... Згодом Президія Верховної Ради кваліфікувала волю Львів'ян щодо розпуску Рад і реформування систем управління містом

як політичний волюнтаризм. Були призначені вибори до районних Рад, які... провалилися. Громада Львова ще раз задекларувала свою позицію.

—Проблему зняла Конституційна угода...

—Увій, як і в проєкті Конституції, є і наша частина. Досвід Львова спонукає до реорганізації системи управління в цілому. Нашим шляхом пішло Запоріжжя, де розмежування представницьку і виконавчу владу. Із необхідності маємо ще просто антипаралілізм, а конструктивну програму реформування управління містом і знайти механізм її реалізації в рамках існуючого законодавства.

Щого не було в Одесі і Вінниці. Тому там — складна ситуація. До речі, в доопрацьованому проєкті нової Конституції України теж піднято питання про розмежування цих шляху реорганізації самоврядування. Зокрема, пріоритети в управлінні містом, формування управлінської структури, бюджет згідно з потребами нового Основного Закону пропонують зосередити в одних руках, а не розкидати по районах, як це було раніше.

—У чому найсуттєвіші переваги нової Львова?

—Директори департаментів перестали бути політичними постами. Їх добрано за іншими крите-

ріями. Це — професіоналі, які відполюють за виробничою господарською політикою та галузю держадміністрації відповідальність за оперативне управління територією. Директор департаменту є державним службовцем і несе персональну відповідальність за стан справ у галузі. Якщо він не може захистити перед мером свою програму, має піти з посади. Ми скоротили 44 відсотки управлінського апарату.

—Та все ж для деякої частини управління — воєнська в горлі. Про це, зокрема, свідчить виступ групи депутатів проти директора економічного департаменту Павла Качура (про це вже йшлося на сторінках «ЛУ» Ред.).

—Так, частина депутатів сприймає реорганізацію як наступ на їхні права. Але сесія, де справують політичні чинники, не завжди об'єктивні. Реорганізація економічного життя перекроєла інтереси, що склалися роками, десятиліттями. Тому господарські клани не хочуть сприймати нововведення, пропонують їм депутатів висловити свою думку. Я теж маю свою позицію. Але ніхто з нас не має в кишені патенту на істину. У нас є кілька обов'язків: дотримуватися чинного законодавства. За умов, коли місто виділено з бюджету лише 30 відсотків того, що ми потребуємо, слід шукати компроміс. Неважко передбачити, що станеться, коли ми чутимемося, замість того, щоб р'ятувати місто. Миємо скільки проблем в центральній частині: у 67 будинках з'явилися тріщини внаслідок міноритного посухи і зменшення рівня ґрунтових вод. На ремонт потрібні ще дві прибудові 200 мільярдів карбованців. Я маю перегово-

Життя Рад

ри із Світовим банком про можливість надання гранту для Львова — унікального міста, яке слід рятувати спільними зусиллями. Було дві три претензії на посаду, замінив директрис «Львівводоканалу». «Львівспецкомунгосп». Щодо останнього, то за прибирання міста відповідальні молоді людина, яка має досвід роботи в цій системі, закінчила аспірантуру, створила своє має підприємство.

—Найбільше втомлює львів'ян та інших громадян обслуговування порогів у пунктах правди, допомоги, інформації.

—Львів'ян найбільшим часом відчужує полескість. Ми впроваджуємо унікальну загальну систему інтегрованої обробки інформації, якої ще немає в Україні. Вже утворили інституції, де ми жешу до виконання — будуть об'єднані в одну велику інформаційну мережу. Що це дасть львів'янам? Їм не треба буде бігати по інстанціях. У жезу отримувати всі новинки, що необхідні інформацію. Якщо в міському господарстві траплятимуться аварії, збої, інформація надходитиме в диспетчерську і звідти даватимуть відповідні вказівки аварійним службам.

—Дякую за розмову. Сподіваюсь, що мері інших міст України переймуться цими новинами.

Оксана ТЕЛЕНЧІК.

Львів.

● **Дніпропетровськ****Час професіоналів
потребує соціологів**

У Дніпропетровському державному університеті відбувся перший випуск дипломованих соціологів. Колись заборонена в СРСР теоретична і прикладна соціологія стала необхідна для нашої суспільства у складний перехідний період. Факультет права та соціології, за словами голови державної екзаменаційної комісії, доктора філософських наук, професора, головного наукового співробітника Інституту соціології НАН України С. Сіменюка, зміг підготувати висококваліфікованих фахівців з новим стилем мислення.

● **Донецьк****Що у Пінтсбурга
в минулому, у Донецька —
в майбутньому**

Під час перебування місії Світового банку на Донеччині було представлено проект екологічного оздоровлення регіону на прикладі американського міста Пінтсбурга. Ось уже два роки аналогічні програми не без успіху реалізують у Новокузнецьку (Росія), а на думку одного з її авторів, спеціаліста з муніципального планування Рене Різа, чином може бути використана в Донецьку. Аже шахтарська столиця має багато спільного із повинним Пінтсбургом: чимало металургійних і вугільних підприємств, спад виробництва, масові захворювання, забруднення повітря та води. Світовий банк і Агентство з міжнародного розвитку (США) готові поділитися досвідом, а в майбутньому, можливо, і грошми. В усьому разі Донецькій області обіцяно 25 млн. доларів від Світового банку від конкретних економічних заходів, а також грант реконструкції підприємств, що руйнують основний шар.

● **Кіровоград****Десять мільйонів
до диплому**

На вес життя запав'ятається ця подія! Випускники Кіровоградського політехнікуму, і не лише тому, що на урочистостях в обласному музично-драматичному театрі були озвучені з рук ректора С. Оста Поговру дипломи випускні. Було бажливо здригнути від шалених оплесків, коли той повідомив, що кожному з випускників разом з дипломом вручається 10 мільйонів карбованців. Такий подарунок зробило правління міждержавного асоційованого товариства «Інтергаз», яке очолює народний депутат України Троїш Шаров, колишній випускник цього вузу.

● **Луцьк****В ім'я спасіння
науки**

На Волині засновано і зареєстровано в управлінні юстиції Богданинівський острівний фонд імені Євгена Українки, головною метою якого — фінансова і організаційна підтримка розвитку Волинського державного університету. Засновником фонду стала обласна державна адміністрація, державний університет імені Євгена Українки, Луцька міська Рада і місійсько-комерційне, регіональне управління комерційного банку «Приватбанк». Фонд підтримуватиме талановитих вчених, обдарованих студентів, стимулюватиме їх наукову і творчу діяльність, сприятиме розвитку університетської науки.

**Вирощують усе.
Монокристали також**

Харківський науково-технологічний центр «Інститут монокристалів» НАН України став одним із учасників реалізації масштабного японського проекту у галузі фізики високосилових енергій.

А нещодавно харківські вчені змогли підтвердити високі рівні вітчизняної науки, випираючи черговий міжнародний тендер. Протягом кількох років фізичний інститут братимуть участь у наукових дослідженнях на Стейнгордському лінійному прискорювачі (США). Це досягнення наших учених стало можливе завдяки розробленню в НТК устаткування технологічного процесу одержання крупних синглішівальних кристалів, які будуть використовуватися як і в дослідницьких дослідженнях. Разом з тим харків'яни спільно із смілянським заводом «Орізон» розпочинають випуск сучасної медичної техніки, що не поступається світовим зразкам.

Микола КОСІЙ.

Харків.

**«Золота лихоманка»
навколо «чорного золота»**

ПРОТЯГОМ останніх днів урядова комісія **апатала** **стакуючи** на **вугільних підприємствах** **Донецької області** і **перевіряла** **приходження** **на використання** **наданих бюджетних коштів**. **З керівництвом і професійним керівництвом об'єднання було затверджено графік позначки** **заборгованості зарплатної плати**. **Надавши** **за ліквідацію 45 тривіальних корабельних, уряд свої** **зобов'язання перед** **громадою** **видав, а** **метер відновлення зусиль** **мусить докласти** **регіону**.

Не дозволяючи натак пошукати гроші не в Києві, а на місці скінчили про як ніяк неможливі випадки відвертого розтривання коштів. Під час гасом економічної самостійності шахти і об'єднання кинулися в обійми комерсанти, укладаючи часті збиткові контракти та називаючи збільшену ціну на вугілля і концентрат порівняно з оптовою та роздрядною ціною. Здебільшого такі приписки і союзнами стоїть фірм-посередників, все майно якого складається, прямо кажучи, зі стільця та телефону, але через яку об'єднання мільярд карбованців.

Так, створена на базі самостійної шахти «Шхтарська» Гамбала, паливна компанія «Антеніоніст» збувала «чорне золото» за заниженими (в дев'ять угодів — удвоєсто) цінами. Кілька мільярдів карбованців, надані Мінвуглеродом для розвитку виробництва, згадані компанії використали для позачасної борги, отримані в 1991–92 роках від приватної фірми рушники.

Прийми об'єднання «Азержиринський» застрягнувши, вимагали зарплати й такий не маючи, що вилучило йому наліво керівництво об'єднання й вилучило комерційним структурам без попередньої оплати на 286 мільярдів карбованців. «Азержиринський» — «Красноармійський» оцінюється у 144 мільярдів карбованців. Є виплати, коли вугілля мільярдів карбованців, які вже дають «холод» у боржників.

Всього комерсанти винні за вже отримані в 1991–92 роках урядові гроші. Торгівля кошиків триває дояр валовитих накопичень в об'єднанні «Донецький» справляються на виробництво. Спалахували поїздки керівників за кордон, закуповували товари

аж ніяк не напершої потреби. Об'єднання матеріалом платують добуванням і в об'єднанні «Донецькокомбінат», опалювач до форму волобоїсної команди «Шхтар». М'ясопереробний чей та ресторани, що на базисі «Донецької», виласало кількаохитро комбінатів було передано одному з приватних підприємств без згоди на те Фонду держави. Навіть збитки у зв'язку з придбанням неіснуючих товарів виласувалися за рахунок об'єднання.

«Ми не такі багаті, щоб купувати дешеві речі». Чи не цей девіз взяв на озброєння в «Октябрьський», коли купували заплатами та матеріалом за цінами, вищими від заводських? Чи надто багата самостійна шахта №1–3 «Новгородський», де за п'ять років придбали про запас сталі матеріали, що лише амортизації відрахувалися за ціною 10 мільярдів карбованців? Чи зайвий був для кошти шахти «Красноармійський» автомобіль, що його передали в користування податкової інспекції, громадської карбованців, який також роздавали безплатно (якщо річ, не всі)?

Перевіряючи, як дотримують на вугільних підприємствах закони про власність, про зонішніекономі-

мічну діяльність, про підприємство, прокуратура області з початку року виявила десятки гривних порушень, зловживань, або й злочинів. Тільки щодо одного об'єднання «Артемівський» порушено 73 кримінальних справ.

Уваляно з посади генерального директора об'єднання «Донецькокомбінат» порівнює до директора шахти Імени Стханова об'єднання «Красноармійський». З січня по середню червня вугілля зменшило 79 директорів шахт і 9 генеральних директорів.

Неймовірно, але факт: на шахті Імени Стханова керівники виявили, що тут немає бодай якої системи нарахування зарплатної плати. Цифри у відомості малаована «від адітара», які не відповіли кількості видобутого вугілля. А винагороду за виконання тривалих «стаханівців» шукав в Києві. Є сподівання, що після обнародування виласуватиме факти риторичне запитання: «Хто з'їв насало?» прикинь об'єднання звертатимуть не так до старій, як до тих, хто із видобутком чорного золота уможливити наміняти до власної кишені золото справжнє.

Ліан КУЦЬ.

Донецька область.

Виставки**ЗНАЙОМИЙ НЕЗНАЙОМЕЦЬ «ДЕУ»**

ПРОТЯГОМ **п'яти днів у Національному експозиційному центрі** **України** **проходив черговий міжнародний автосалон «SIA-96».**

У ньому взяли участь понад 80 фірм. Численні вітчизняні подолу атримувалися біля «Мерседесів», «Опелів», «Фордів» та «Ауді». Привертали увагу юним дивомом «Газель» та «Газель Горьковського». Іх реалізовує на українському ринку київська фірма «Інтердипро». Пропонували нові моделі значно дешевші від аналогічних.

Чому? — пояснювали у директорі фірми Валерія Герасимчука. «Автомобіль одержують з Угорщини. Так з'являються борги розраховуються Росія. Відповідно, вона поставляє їх за цінами, значно нижчими, ніж навіть відсутні безпосередньо на заводи».

На знімку: об'єднання «Газель» одна з новин «ДЕУ» — автомобіль «Есперо».

Микола ГОРБАТ.

Олександр КИДИМЕНКО.

Проблема**Нафтогазорозвідники не дрімують**

Найбільшим підприємством з розвідки нафти й газу в Україні є державне геологічне підприємство «Полтавнанафтогазогеологія». Всім його нафтогазорозвідникам експертів глибокого буріння та експертиза з апробації свердловин проводять пошуково-розвідні роботи на землях шести обласних Східної України — в Дніпропетровському, Донецькому, Луганському, Харківському, Львівському та Тернопільському регіонах.

Підприємством відкрито 120 родовищ нафти й газу, зокрема Сухісільське нафтове родовище в Охтирському районі. Сучасної об'ємності та Північне газоконденсатне в Зінківському районі на Полтавщині. 75 з них передано в промислову розробку, прирімом

таких крупних родовищ, як Шебелівське, Західно-Христинецьке, Глянське-Розбишківське та ін.

Однак, на жаль, обидві буриння тривають тільки останні роки, а значить, підприємство не в змозі реалізувати свій потенціал. Бюджетні асигнування вистачає зовсім на повільну наші можливості.

Щоб збільшити колектив і збільшити нафтогазорозвіднувальну галузь, доводиться вимушувати недержавні джерела фінансування, докласти максимум зусиль для ілягодження власного

вигідних контактів. Причому не лише з вітчизняними, а й із зарубіжними інвесторами. Проте недовольство нашого загальної неї процес. І як наслідок інвестиції зменшуються надто повільно.

Втішно, що хоч геологоридації, зокрема з «Полтавнанафтогазогеологія», співпрацює на підтримку, сумлінно забезпечують нафтогазодобувників надійними розвідними запасами, аби поборити несправедливий залежності від постачання енергоносіїв північними сусідами.

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

Юкікіко Ікеда після Ліона заверне до Києва

МІНІСТР закордонних справ Японії Юкікіко Ікеда після закінчення саїтуму «васідої сімкі», який, до речі, відкривається сьогодні у французькому місті Ліоні, відвідає за робочим візитом Україну.

Юкікіко Ікеда перебуватиме в Києві протягом двох днів — 30 червня і першого липня. Досі японські візитери такого рангу Україну обминали. Хоч, як стверджує начальник управління праці Азіатсько-Тихоокеанського регіону, Вільям Сходу та Африки МЗС України Ігор Лівитин, відносини наших країн розвиваються поступово і стабільно.

І справді, якщо досі Україна цікавила Японію лише як одна з потужних республік колишнього СРСР, що потребує гуманітарної допомоги, то протягом останнього часу вона вбачає у нашій державі і потенціального партнера в економічній та торговельно-промисловій сфері підтримання та зміцнення стабільності в Європі.

Місяць тому в Києві побувала представниця японської делегації «Кейдайрен» (Комітет федерації з питань економічного співробітництва між Україною і Японією), яка вивчала можливості і перспективи українського ринку, розвитку підприємства у нашій державі і підписала ме-

морандум про співробітництво. До речі, до висновків «Кейдайрена» долучувалися японські уряд. Видно, ці висновки були позитивними, бо до довгого життя в Україні вивили інтерес такі відомі фірми, як «Мітубісі», «Моріхата мілі індастрі», «Ітогу», «Сумітому».

Якщо врахувати, що міністр візит Юкікіко Ікеди ініціювала японська сторона, то очевидно, що Україну в ній високо цінити. Як мінімум, її помітили, і ми можемо сподіватися на тісну співпрацю. Візит високого гостя — краще, ніж тому підтвердження.

Валентина ПОЛІЩУК.

ДОМОВИЛИСЯ І ПРАЦЮЄМО

У Києві проходить засідання тристороннього Спільного українсько-ірано-турецького міждержавного комітету з питань торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва. Начальники преси країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону, Вільям Сходу та Африки МЗС України Ігор Лівитин, новоземучи що подію на брифінгу, підкреслили, що перша така нарада відбулася у липні минулого року в Тегерані. Ці перелі 1995 року пройшла друга зустріч, у Ашгабаті. Тепер у Києві остаточно буде завершено підготовку спільного комітету. Зараз відбувається робота в експертних групах. Одна з них працює в МЗС, узгоджує проєкт подання про комітет, інша — узгоджує тристоронню міжурядову Угоду про торговельно-економічне та інвестиційне співробітництво. Ще одна займається розробкою чіткої системи співпраці в рамках трикутника. Буде розглянуто цілу низку й інших проєктів торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва. Всі вони увійдуть своєрідним додатком до торговельно-економічного угоди.

Підкреслювалося, що з боку України виступають такі проєкти, які передбачають створення наших будівельних організацій і спорудження різних об'єктів на території Туркменістану та Ірану. Мається на увазі спорудження автомобільних шляхів, залізниць, підводних та енергетичних комунікацій. Само ж засідання тристороннього комітету пройде на рівні глав делегацій — українською очолить віцепрем'єр-міністр Василь Ситухун, іранську — міністр закордонних справ Аббас Воллат, турецьку — заступник глави Кабінету Міністрів, міністр закордонних справ Борис Шішмурдалов.

Протокол перебування іранської та турецької делегацій в Україні передбачає зустрічі їх керівників з Президентом Леонідом Кучмою, Прем'єр-міністром Павлом Лазаренком, Міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком. Зідумані наші планувачі підписання документів про торговельно-економічне співробітництво, — повідомляє Українформ.

Вчасно чи передчасно?

(Початок на 1-й стор.)

Як відомо, статут НАТО не передбачає непевне членство у ньому. Тому Ігор Харченко на прохання норвезької делегації агітує «Інтерфакс-Україна» прономовувати цей факт так: «Документи Північноатлантичного альянсу, зокрема Вашингтонський договір 1949 року, не передбачають непевне членство». І нагадує, що Вашингтонський договір підписували в іншій історичній ситуації, тож альянс не змінюється механізми і структури альянсу.

Танок Ігор Харченко підкреслює, що Україна не прагне стати повноправним членом альянсу, а лише порушує питання про вироблення механізмів, які б, у разі розширення НАТО, створювали ситуацію більш передбачуву і конкретну щодо формалізації відносин України і цього союзу.

Від українців. Зрозуміло, що Україна, оголосивши про свій позбавлення і без'ядерний статус, не має статті повноправним членом в НАТО і не може цього робити. Однак спрабає бути ближче до сильних світу цього як авдито відграти. Можливо, НАТО і захоче змінити свій статут заради нового «асоціативного» члена, але це буде вже зовсім інше. І не тільки для НАТО, а й для нашої держави. До речі, сенатор Раді національної безпеки при Президенті України Володимир Горбунів прокоментував запитання про включення нашої держави до НАТО на конференції НАТО як передчасну, що по відомості у відворок увечері українські телебачіння новини.

Позаду — хрести, попереду — об'єднання?

МИНУЛОГО тижня в Придністров'ї відзначили сумну дату — четверту річницю початку збройного конфлікту. Саме 19 червня 1992 року в Бендері стався вибух між придністровськими загарами та молдавською поліцією, з якого й почався криза внаслідок.

Тепер місяць, до того, чотири роки тому, пройшли знову, позначені могильними хрестами. Могили завалено квітами, на хрестах — стрічки. Бендерівчани поминали своїх рідних, близьких та знайомих. Згадували минуле ногами у військовій формі та з придністровськими медаллями на грудях. Було людно на бендерському «новому цвинтарі», де поховано захисників Бендер. Виступали на мітингах керівники адміністрації Придністров'я. В натовпі — чимало молодих хлопців на костюхах...

І в Кишиневі, і в Тирасполі й досі переконані, що у розв'язанні конфлікту війна має протилежну сторону. Втім, не завадило напередодні сум-

ної річниці паравути меморандум про основні засади врегулювання придністровського конфлікту. Нарешті, не завадило. «Вирішили б вони там з Кишиневом уже щось, а то скільки тант жити можна...», — назвали мепт людини в Тирасполі...

Лідер парламенту Придністров'я Григорій Марануца задовольнений: нарешті, наже, добилося того, чого прагнули, критикували нас, керівників, критикували, а ми взяли та й домовилися. А ще півроку тому в розмові зі мною у голосі Григорія Степановича переважали зовсім інші інтонації... В Кишиневі теж задоволені. Президент Мірча Сігур в інтерв'ю «Не-

зависимої Молдова» відзначив роль України в останніх здобутках і діяльності представника Президента України в урегулюванні придністровського конфлікту Євгена Левицького. Задовольнений і сам Євген Вікторович: приємно, коли справа, над якою працює, прощється вперед. До речі, один з аутентичного меморандуму було прийнято на пропозицію України.

Майже всі вуличні стовпи у Тирасполі обклеєно передборними плакатами генерала Лебеда із гаслом «Правда і порядок». Придністровці уважно слідкують за подіями в Росії: час наже, оскільки більшість людей не працює. За Лебеда, народ його тут поважає, а от у «білому домі», де засідає керівництво, теплий спогівідів і генерала не викликає. Посварився з ним місяць не ривники ще за часів перебування Лебеда в Придністров'ї...

У республіці подорожувати хліб, у тепер його вартість майже 100 тисяч молдавських рублів — приблизно чверть долара. Для людей, які не працюють, а поли й працюють, то отримують кілька доларів на місяць, не акто не катастрофа, то значний удар по бюджету. В Рибниці відбувся мітинг протесту...

Але є і надія, що відтепер життя буде на ираде. Незабаром мають бути зняті митні бар'єри всередині Молдови. В липні буде підписано параваний меморандум. Ця цілком, до речі, до Києва планує приїхати делегація, приїде, триває на чолі з Григорієм Марануцею.

Анатолій МАРШИНОВСЬКИЙ.

На знімку: під час війни.

Про кого говорять

Засіб подолання фінансової кризи?

В АЖКІ часи настали, судячи з усього, для подорожжя Горбачових. Михайло Сергієвичов автостандер серед кандидатів у російські президенти, а Раїса Максимівна проває через комісії магазини свої автесті шати — про це вона розповіла сажарським журналістам.

Щоправда, достеменно невідомо, з яких причин: чи то через фінансову кризу, чи то через занад-

то велику кількість авбравня. На користь першого свідчать те, що пенсія й зарплата першого й останнього президента СРСР становлять нині три до половини мільйона карбованців: як у середнього росіянина. Але, можливо, величезна кількість туалетів Раїси Максимівни вже нині просто не потрібні: раніше вона шила їх для кожного приїзду, а тепер, судячи з результатів російських виборів, на прийомі Раїса Максимівна так часто, як раніше, не ходитиме.

Не ображайте бідних

США виступають на підтримку продажу частини золотого запасу МВФ

МІНІСТР фінансів США Роберт Рубін заявив, що адміністрація Клінтона виступає за продаж невеликої частини золотого запасу міжнародного валютного фонду (МВФ) з метою фінансування заходів з пом'якшення безробіття найбільших країн, що розвиваються, повідомляє агентство АСІА. Виступавши 20 червня в Національному прес-клубі, Рубін заявив, що деякі країни не можуть віднайти висхідного курсу зовнішньої валюти і створюють на економічне зростання. Держави, які розвиваються, повинні вжити економічних реформ, за його словами, треба докласти, щоб пом'якшити економічні наслідки кризи. Безпосередній так і на достотній основі.

Угода щодо золота найбільших країн стає одним з питань порядку денного для керівників держав «великої сімки», які зберілися сьогодні на своєму щорічному економічному зустріч у верхах у Ліоні (Франція) і яка триватиме до 29 червня.

Згідно з угодою з пропозиції, МВФ продасть невелику частину свого золотого запасу. Надходження від продажу золота будуть інвестовані, а доходи від інвестицій підуть на скорочення боргів. Низка країн — членів «великої сімки» підтримують цю ідею, а іранська і японська, зокрема тривалою час проти продажу золотого запасу МВФ виступає Німеччина.

Дупаймо цю скалу...

Попит все розставить на свої місця

«ВІЛДАЙ МОЄ!»

Де сховався «Разноэкспорт»? На Хрещатику

DM	RUR	US
112—118	30—35	184—
114	33	187
110—112	32	182—
112—118	32—34	185

ХТО ким з пенсією ко не сказати, що не тримає у руках підбірки Ми вже звикли до засилья низькоякісної продукції імпортованого виробництва і навіть... «інтернаціоналізованого».

Якщо бета-кодовий наліт АТ «Волинський» із штрих-кодом Польщі, англійською назвою «Оранжевий» і номером телефону в Києві, то частіше іноземні виробники добре влаштовуються, реалізують в нас те, що у своїх країнах не можуть збути через невідповідність між-

УНІВЕРСАЛЬНИЙ

родним стандартам. Щодо нашої країни, то побільшало збільшення норми коливальних систем, котрі теж залишаються бажати кращого. Звісно, переваги ринкової економіки, широкі можливості, світові порівнялі не з'являються самі по собі. Тут потрібна глибока продуманість технічної політики держави, зокрема, розроблення власної нормативної бази, яка сприяла б якості, конкурентоспроможності вітчизняної продукції і знизила б навантаження на товаришів, а одночасно не ізолювала б державу від міжнародної торгівлі. Перші кроки в цьому напрямку робить національний нормативний уряд у галузі стандартизації, сертифікації та метрології. Держстандарт України. Неудоволя Президент України своїм указом затвердив положення про Держстандарт, який виконає його як єдиний національний орган в зазначеній галузі. Очолює комітет Тетяна Букієвська. Пропоносів є багато, але розуму з нею.

— Тетяно Миколаївно, пересічний громадянин не уявляє, як саме працює така система, як її роль у суспільстві? То чи не розніме це в доклади про діяльність Держстандарту України?

— Стандартизація, метрологія, акредитація, сертифікація в економічному розвитку країни швидко є могутнім засобом формування національної економіки і міжнародного ринку. Стандарти відбивають історію країни та її економіку, культуру, географію, кліматичні та інші особливості. Розміщення керівних підприємств, ширини заливничих колій, напруга електромережі — все це стандартизувалося на підставі національних умов і досвіду передових економічних. За формою стандартів є технічними документами, що містять вимоги до продукції, але відносять вони є інстру-

ментом економічної політики держави. Паралельно з розробкою стандартів розвивається і процедура сертифікації, тобто перевірки продукції на її відповідність стандартам та вимогам, встановленим законодавством. Для споживача процедура сертифікації (оцінки відповідності) незалежно від ступеня створення є надійним ефектним механізмом захисту його інтересів, для виробника — стимулом підвищення якості продукції. У країнах із розвиненою ринковою економікою наявність сертифіката відповідності, виданого авторитетним органом, є фактично необхідною умовою реалізації продукції. Сертифікація захищає національного виробника, адже товари іноземного виробництва, щоб отримати дозвіл на продаж, повинні пройти оцінку відповідності нормам, що визначаються національним законодавством у національній системі сертифікації. А

лі процедура не просто технічна, вона здійснюється на основі взаємного балансу вигод та інтересів різних країн. — Візьмо, що за весь час існування СРСР в Україні було розроблено не більше 600 стандартів. А що відбувається тепер? Чи можна вже зараз говорити про створення національної системи стандартів?

— Справді, на той час в УРСР було розроблено лише 600 стандартів, хоча завагою «републіканського асортименту», куди входили зерно, урні для сміття, штучні квіти, домовики тощо. Більш стандартів видавалися тільки російською мовою, а розробка ГОСТів вважалася Держстандартом СРСР централізованою. За період з 1992 по 1995 роки розроблено близько 1500 стандартів, причому 60 % національних стандартів гармонізовано з вимогами міжнародних. Нині в сталі розробки перебуває ще понад 1000 стандартів. Валюса створити національну науково-технічну термінологію, розробити стандарти на більшість експортоспроможних товарів у машинобудуванні, полімерній, оптичній, електронічній галузях. Але найвагомішим результатом можна вважати створення в Україні кваліфікованих колективів, здатних розробляти сучасні нормативи, тобто реалізувати державну технічну політику.

— А чи можемо вже гово-

рити про узгодженість українських стандартів з міжнародними чи європейськими?

— В основу національної системи стандартизації, сертифікації, акредитації та метрології покладено принципи роботи Міжнародної організації стандартизації (ІСО), Міжнародної електротехнічної комісії (ІЕК), Європейської комісії з стандартизації (СЕНТ) тощо. Так, Держстандарт бере участь у розробленні міжнародних стандартів, що дає змогу узгоджувати національну технічну політику України з технічною політикою торгових партнерів. Національні стандарти України розробляються за принципом узгодженості з міжнародними нормами та стандартами, до складу яких Держстандарт залучив найкращих науковців та фахівців. Крім того, у роботі цих комітетів беруть участь представники як розробників, виробників, так і споживачів певних видів продукції, послуг

жураловому рівні. — А що, на вашу думку, гальмує розвиток стандартизації в Україні?

— В Україні економічні реформи, зокрема, розробка законодавства, ще перебувають на початковому етапі. Тому робота стандартів здійснюється за рахунок державних коштів. Залишається бюджетне фінансування стандартів під загрозу виконання найнеобхідніших робіт зі стандартизації. Проте, на мою думку, кризові кошти, це єдиний критичний, але тимчасовий багачка керівників того, що стандарт на продукцію, гармонізований відповідно до міжнародних норм та правил, є, по суті, перешкодою на міжнародному рівні.

Цього року Держстандарт відмовився від фінансування розробки стандартів на продукцію, яка не має значення для розробників та виробників. Тут варто додати, що конкурентна ринкова середовище неминуче примусить підприємства розвинути власний код стандартів високого міжнародного рівня. Однак чи не основною перешкодою на шляху становлення національної системи стандартизації є неадекватність чинного законодавства. Всі закони і навіть кодекси — документи непершої дії. В них практично відсутні конкретні вимоги щодо безпеки життя і здоров'я населення, охорони довкілля, конкретизації їх покладення на стандарти. Нині залучили чимало чужих по всьому міжнародній нагоді. Але спосіб отримання цих відзнак себе дискредитував, бо за них, з'ясувалося, треба ще в гроші викупити. Невже в нас досі нема національної премії якості?

— Дієсно, до сьогодні в Україні національна премія якості не встановлена, хоча робота з її підготовки триває. Але висока якість продукції й послуг — запорука їх конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках. Уже перші кроки українських виробників у взаємодії з іноземними партнерами засвідчили, що без сертифікації, акредитації та метрології стандарти системи якості ISO 9000 вийти на ринок економічно розвинених країн як рівноправний партнер неможливо. Проте, на жаль, технічні бар'єри у торгівлі з країнами-учасницями СНД виникають, хоч і не в нашої вигоди. Наш найбільший торговий партнер — Росія — проводить дискриміновану політику обмеження доступу іноземних товарів, у тому числі українських, на свій внутрішній ринок. Ура Росії зазначає інтерес російського виробника, незважаючи на всі декларації про співробітництво та інтеграцію. Одним з їхніх засобів контролю та захисту виступає сертифікація продукції. Держстандарт України порушував перед російською стороною питання про можливість надання подвійного знамення: сертифікатів, але все марно. Доцільно звернутися до уряду, щоб вирішити це вже на між-

народному рівні.

— А що, на вашу думку, гальмує розвиток стандартизації в Україні?

— В Україні економічні реформи, зокрема, розробка законодавства, ще перебувають на початковому етапі. Тому робота стандартів здійснюється за рахунок державних коштів. Залишається бюджетне фінансування стандартів під загрозу виконання найнеобхідніших робіт зі стандартизації. Проте, на мою думку, кризові кошти, це єдиний критичний, але тимчасовий багачка керівників того, що стандарт на продукцію, гармонізований відповідно до міжнародних норм та правил, є, по суті, перешкодою на міжнародному рівні.

Цього року Держстандарт відмовився від фінансування розробки стандартів на продукцію, яка не має значення для розробників та виробників. Тут варто додати, що конкурентна ринкова середовище неминуче примусить підприємства розвинути власний код стандартів високого міжнародного рівня. Однак чи не основною перешкодою на шляху становлення національної системи стандартизації є неадекватність чинного законодавства. Всі закони і навіть кодекси — документи непершої дії. В них практично відсутні конкретні вимоги щодо безпеки життя і здоров'я населення, охорони довкілля, конкретизації їх покладення на стандарти.

Нині залучили чимало чужих по всьому міжнародній нагоді. Але спосіб отримання цих відзнак себе дискредитував, бо за них, з'ясувалося, треба ще в гроші викупити. Невже в нас досі нема національної премії якості?

— Дієсно, до сьогодні в Україні національна премія якості не встановлена, хоча робота з її підготовки триває. Але висока якість продукції й послуг — запорука їх конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках. Уже перші кроки українських виробників у взаємодії з іноземними партнерами засвідчили, що без сертифікації, акредитації та метрології стандарти системи якості ISO 9000 вийти на ринок економічно розвинених країн як рівноправний партнер неможливо. Проте, на жаль, технічні бар'єри у торгівлі з країнами-учасницями СНД виникають, хоч і не в нашої вигоди. Наш найбільший торговий партнер — Росія — проводить дискриміновану політику обмеження доступу іноземних товарів, у тому числі українських, на свій внутрішній ринок. Ура Росії зазначає інтерес російського виробника, незважаючи на всі декларації про співробітництво та інтеграцію. Одним з їхніх засобів контролю та захисту виступає сертифікація продукції. Держстандарт України порушував перед російською стороною питання про можливість надання подвійного знамення: сертифікатів, але все марно. Доцільно звернутися до уряду, щоб вирішити це вже на між-

народному рівні.

— А що, на вашу думку, гальмує розвиток стандартизації в Україні?

— В Україні економічні реформи, зокрема, розробка законодавства, ще перебувають на початковому етапі. Тому робота стандартів здійснюється за рахунок державних коштів. Залишається бюджетне фінансування стандартів під загрозу виконання найнеобхідніших робіт зі стандартизації. Проте, на мою думку, кризові кошти, це єдиний критичний, але тимчасовий багачка керівників того, що стандарт на продукцію, гармонізований відповідно до міжнародних норм та правил, є, по суті, перешкодою на міжнародному рівні.

Цього року Держстандарт відмовився від фінансування розробки стандартів на продукцію, яка не має значення для розробників та виробників. Тут варто додати, що конкурентна ринкова середовище неминуче примусить підприємства розвинути власний код стандартів високого міжнародного рівня. Однак чи не основною перешкодою на шляху становлення національної системи стандартизації є неадекватність чинного законодавства. Всі закони і навіть кодекси — документи непершої дії. В них практично відсутні конкретні вимоги щодо безпеки життя і здоров'я населення, охорони довкілля, конкретизації їх покладення на стандарти.

Нині залучили чимало чужих по всьому міжнародній нагоді. Але спосіб отримання цих відзнак себе дискредитував, бо за них, з'ясувалося, треба ще в гроші викупити. Невже в нас досі нема національної премії якості?

— Дієсно, до сьогодні в Україні національна премія якості не встановлена, хоча робота з її підготовки триває. Але висока якість продукції й послуг — запорука їх конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках. Уже перші кроки українських виробників у взаємодії з іноземними партнерами засвідчили, що без сертифікації, акредитації та метрології стандарти системи якості ISO 9000 вийти на ринок економічно розвинених країн як рівноправний партнер неможливо. Проте, на жаль, технічні бар'єри у торгівлі з країнами-учасницями СНД виникають, хоч і не в нашої вигоди. Наш найбільший торговий партнер — Росія — проводить дискриміновану політику обмеження доступу іноземних товарів, у тому числі українських, на свій внутрішній ринок. Ура Росії зазначає інтерес російського виробника, незважаючи на всі декларації про співробітництво та інтеграцію. Одним з їхніх засобів контролю та захисту виступає сертифікація продукції. Держстандарт України порушував перед російською стороною питання про можливість надання подвійного знамення: сертифікатів, але все марно. Доцільно звернутися до уряду, щоб вирішити це вже на між-

народному рівні.

Цього року Держстандарт відмовився від фінансування розробки стандартів на продукцію, яка не має значення для розробників та виробників. Тут варто додати, що конкурентна ринкова середовище неминуче примусить підприємства розвинути власний код стандартів високого міжнародного рівня. Однак чи не основною перешкодою на шляху становлення національної системи стандартизації є неадекватність чинного законодавства. Всі закони і навіть кодекси — документи непершої дії. В них практично відсутні конкретні вимоги щодо безпеки життя і здоров'я населення, охорони довкілля, конкретизації їх покладення на стандарти.

Нині залучили чимало чужих по всьому міжнародній нагоді. Але спосіб отримання цих відзнак себе дискредитував, бо за них, з'ясувалося, треба ще в гроші викупити. Невже в нас досі нема національної премії якості?

— Дієсно, до сьогодні в Україні національна премія якості не встановлена, хоча робота з її підготовки триває. Але висока якість продукції й послуг — запорука їх конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках. Уже перші кроки українських виробників у взаємодії з іноземними партнерами засвідчили, що без сертифікації, акредитації та метрології стандарти системи якості ISO 9000 вийти на ринок економічно розвинених країн як рівноправний партнер неможливо. Проте, на жаль, технічні бар'єри у торгівлі з країнами-учасницями СНД виникають, хоч і не в нашої вигоди. Наш найбільший торговий партнер — Росія — проводить дискриміновану політику обмеження доступу іноземних товарів, у тому числі українських, на свій внутрішній ринок. Ура Росії зазначає інтерес російського виробника, незважаючи на всі декларації про співробітництво та інтеграцію. Одним з їхніх засобів контролю та захисту виступає сертифікація продукції. Держстандарт України порушував перед російською стороною питання про можливість надання подвійного знамення: сертифікатів, але все марно. Доцільно звернутися до уряду, щоб вирішити це вже на між-

народному рівні.

Цього року Держстандарт відмовився від фінансування розробки стандартів на продукцію, яка не має значення для розробників та виробників. Тут варто додати, що конкурентна ринкова середовище неминуче примусить підприємства розвинути власний код стандартів високого міжнародного рівня. Однак чи не основною перешкодою на шляху становлення національної системи стандартизації є неадекватність чинного законодавства. Всі закони і навіть кодекси — документи непершої дії. В них практично відсутні конкретні вимоги щодо безпеки життя і здоров'я населення, охорони довкілля, конкретизації їх покладення на стандарти.

Нині залучили чимало чужих по всьому міжнародній нагоді. Але спосіб отримання цих відзнак себе дискредитував, бо за них, з'ясувалося, треба ще в гроші викупити. Невже в нас досі нема національної премії якості?

— Дієсно, до сьогодні в Україні національна премія якості не встановлена, хоча робота з її підготовки триває. Але висока якість продукції й послуг — запорука їх конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках. Уже перші кроки українських виробників у взаємодії з іноземними партнерами засвідчили, що без сертифікації, акредитації та метрології стандарти системи якості ISO 9000 вийти на ринок економічно розвинених країн як рівноправний партнер неможливо. Проте, на жаль, технічні бар'єри у торгівлі з країнами-учасницями СНД виникають, хоч і не в нашої вигоди. Наш найбільший торговий партнер — Росія — проводить дискриміновану політику обмеження доступу іноземних товарів, у тому числі українських, на свій внутрішній ринок. Ура Росії зазначає інтерес російського виробника, незважаючи на всі декларації про співробітництво та інтеграцію. Одним з їхніх засобів контролю та захисту виступає сертифікація продукції. Держстандарт України порушував перед російською стороною питання про можливість надання подвійного знамення: сертифікатів, але все марно. Доцільно звернутися до уряду, щоб вирішити це вже на між-

ПОСРИБЕН НЕ ПРОСТЕ ДА СНИЄ

А той, хто ту власність найефективніше використовує.

Звісно, для загального добра

СЬЮГОДІНІ українське село переживає далеко не найгіршу ситуацію.

Господарство не має змоги придбати в достатній кількості міндобрив і пального, поновити машинно-тракторний парк, зрештою, збути власну продукцію так, щоби не зазнати збитків. Селяни місяцями не одержують зарплати. Держава досі не розраховується з ними стовна за продукцію, вироблену ще торішнього року.

Тепер річ, що для виходу з цієї кризової ситуації АПК України потребує реформування. Як це зробити? Чи можливо сьогодні працювати стабільно й мати прибуток? Власне, з цього й розпочалася розмова з генеральним директором акціонерного товариства "Укразробізнес" Л. КОЗАЧЕПКОМ.

Пригадую запитання, що торік товариство "Укразробізнесу" сталою 123 мільйони американських доларів проти 67 мільйонів 1994 року.

Точка зору

Із досвідом "ГУ"

Леонід Козачепоко народився 1955 року в Київській області. Після закінчення в Українській сільськогосподарській академії отримав спеціальність інженера-механіка. Працював заступником майстерів на цукрокомбінаті, головним інженером у колгоспі, головною казенною.

Навчався у московській Академії зооінженерної торгівлі. Опісля — робота за кордоном, в Міністерстві сільськогосподарства України. У серпні 1991 року став генеральним директором щойно створеного АТ "Укразробізнес".

Водночас Л. Козачепоко є членом президії Українського союзу промисловців, віце-президентом Всеукраїнської федерації товаровиробників, президентом Ліги підприємців агропромислового комплексу України.

намає для реалізації цього проекту.

А загалом протягом минулого року "Укразробізнес" залучив на розвиток, сільськогосподарської інвестиційної в шість мільйонів американських доларів.

Тобто сьогодні можна стверджувати, що держава неспроможна забезпечити агропромисловий комплекс України усім належним. Та й не треба цього прагнути. Чи не так?

Я глибоко переконаний в тому, що держава не повинна зосереджувати головні зусилля на проблемі державного замовлення чи мобілізації ресурсів для закупівлі матеріально-технічних засобів. Та — справа комерційних структур.

За інше має бути головною в державних чиновників: як забезпечити фінансове виживання сільськогосподарських підприємств, селянство, підприємств агропромислового комплексу виробничого, як це роблять у багатьох країнах,

визначити пріоритети певних галузей.

Треба також зазначити, що без інвестицій в економіку України про реформаторські зміни в агропромисловому комплексі гої й язати. Хоча порівняно з минулими роками ситуація значно поліпшилася. Розширюється співробітництво з іноземними компаніями, загалом покращився кредитний клімат. Лише США наказали Україні кредит у сумі понад 400 мільйонів американських доларів. Великі компанії зауючають через Європейський банк реконструкції та розвитку, певні частини кредитів налягають на Світового банку. Завдяки їм перебічає будівництво наслідних заводів та заводів з перероблення сільськогосподарської продукції. Це є разом сьятє понад 800 мільйонів доларів.

Сьогодні найбільша потреба в тому, щоб знати механізм, який створив би сприятливі умови для здійснення всесистемних інвестиційних заходів. Воно має бути перешкодою, що гальмує цей процес. Однією з них є нерозв'язане питання про земельне законодавство. Але ринок землі має бути унітарним і належати лише національним підприємствам, які є суб'єктами ринку. Глобальні завдання цієї проблеми значно полегшать процес залучення українськими компаніями інвестицій. Сьогодні це супроводжується великими труднощами, адже сільськогосподарські підприємства не є власниками майна, що його використовують у процесі виробництва.

Загалом питання приватизації нині належить до тих, які потребують негайного розв'язання.

Чи задоволені ви особисто процесом роздержавлення АПК в Україні?

— Ні і це раз ній Я за те, щоб процес приватизації, щоб процес приватизації був інтенсивнішим. А вже в жодній розвинутій країні світу державний сектор не має такої великої частки, як у нас. Наближачим часом потрібно закінчити роздержавлення переробних підприємств, розділити землю. Я не належу до прихильників процесу поділу колективних сільськогосподарських підприємств на арії фермерські господарства. Поділ цієї ситуації, як я в тому разі, якщо наявна структура зберігається — потрібно тільки дати змогу вирішити питання приватизації, які і створити відповідну стабільну законодавчу базу для цього.

Ще однією причиною того

негативного ставлення до процесу приватизації є те, що нині в Україні базують аспекти сільськогосподарських підприємств, які раніше працювали й брали участь у сільськогосподарському виробництві, простоюють, десятки тисяч людей не мають роботи. Такі підприємства потребують негайної підтримки. Крім цього займаються підприємницької структури, які прийняли замість державних. Звичайно, ці об'єкти мають назначення великим виробництвом для сільського господарства України, але ж вони не працюють.

І проблема сьогодні полягає не в тому, щоби просто знайти гроші на приватизацію АПК України, яку ви очолюєте?

— Безсумнісно. Тепер АПК підприємств працює на підтримку держави, а не держави підприємств. Треба знайти того, хто уміє у власність використовувати. Для загального добра.

— Чи намагаєтесь переконати чому АПК України, яку ви очолюєте?

— Безсумнісно. Тепер АПК підприємств працює на підтримку держави, а не держави підприємств. Треба знайти того, хто уміє у власність використовувати. Для загального добра.

— Чи намагаєтесь переконати чому АПК України, яку ви очолюєте?

— Безсумнісно. Тепер АПК підприємств працює на підтримку держави, а не держави підприємств. Треба знайти того, хто уміє у власність використовувати. Для загального добра.

Він розмову
Леонід БРОВЧЕНКО.

Вітчизняний стиль

ЗАДАРМА ПРОСТЕЙ НЕ ПЛАТЯТЬ

АКЦІОНЕРНЕ товариство «Нахонський завод електрозварювального устаткування» укладо контрактів на 550 тисяч доларів. Американці надають займочка продукції підприємства — нове покоління зварювальних машин.

Нові електрозварювальні машини К-900, К-910, розроблені нахонським спільно з Київським інститутом електрозварювання імені Гіткова, добре показали себе в роботі, за оцінкою, зокрема на будівничій заводській. При-

найшли з десятком років українським підприємством матиме можливість продвинути свою продукцію за кордон. А вже в багатьох містах американці планують реконструювати заводські коїлі. Своє співробітництво з нахонським заводом забезпечує американська фірма «Нахон», представництво якої у Києві оселилося з технічним персоналом повноцінних українських машин. Партнери навіть попросили надати для випробувань дослідний зразок К-920.

У патрі Північна Кароліна фірма «Норфолк» готова розпочати разом з нахонським виробництвом машини із зусиллям оселилися з технічним персоналом повноцінних українських машин. Партнери навіть попросили надати для випробувань дослідний зразок К-920.

лятимуть великі гідроуралізація, нападні — електроуралізація, а в Каховці вироблятимуть для таких машин трансформатори, гідроциліндри тощо.

Завдяки вистаді електрозварювального устаткування, яка проходила у Чикаго за участю провідних фірм світу, промисловці мали змогу особисто опинити продукцію українського підприємства. Одна із шведських фірм відразу запропонувала каховчанам обговорити варіанти співробітництва.

Як бачимо, виробники електрозварювального продукції у нашій країні не сидять в очікуванні кращих часів, а торують шлях на міжнародний ринок.

Іван КАЛІНИЧЕНКО.

Херсонська область.

АРБІТРАЖ ВИРОБНИЧОГО ЧИ ВІДПОВІДНОСТІ «ПРОВАДІТЬ»... БОРГІ НА «ЗАРПЛАТІ» НА ІНФЛЯЦІЮ

ДАВНО вже слово «інфляція» не викликає подиву, а навпаки, стало значимим явищем нашого життя. Одні зникають й згортаються з чим якимсь, сприймаючи його як «естетичне лихо», а іншим марно боротися. Другі, а до них найчастіше належать підприємці, які існують на субсидії, попри це намагаються до цього явища пристосуватися, знаходять способи його подолання та збереження реальної вартості заробитих грошей. Є й треті. Ті, хто не без виходу використовує інфляційні процеси, отримуючи колосальний прибуток.

Хто вони, ці треті? Як їм вдалося розбагатіти за рахунок інфляції, що їм у цьому допомагає? До цих третіх, як правило, належать ведомих підприємців, яких на сьогодні, на жаль, не так і мало.

Щіт час укладання договорів, де вони найчастіше виступають як продавці, поставальники, позичальники, вони зобов'язуються боргів своїх доводити до білизни авансатом «віднакати», передачі, доставити продукцію або товар, виконати якісь послуги після попередньої оплати їх вартості. Діалі схема одна: після отримання попередньої оплати договорів боргов'язники щодо віднакати, доставки, явлення послуг, передачі товарно-матеріальних цінностей не виконують, тому рідко платять при цьому не повертають. Віртуозний діалі виконують свої зобов'язання частково, а далі починають казати зобов'язання, що належить виконати, просять покупця або замовника почекати і обіцяють за першої згоди виконати всі свої зобов'язання. В отриманні цього виконання нерідко микає багато часу. В таких випадках «ображені» сторона змушена надіслати інший сторони претензію, а по закінченні місячного терміну, встановленого для її розгляду та обговорення для отримання претензії відповідно, звертається до арбітражного суду. В ідеалі з моменту подання позовної заяви до винесення судового рішення минає в середньому один місяць. Отже, з моменту порушення зобов'язання до отримання судового рішення минає приблизно три місяці за урахуванням часу проходження пошти. Але це в ідеалі. Найчастіше, вичерпавши всі способи, вичерпавши всі способи тавальних, який відносний термін пред'явлення претензії, розгляду суперечки судом з якоюсь причиною зволікається і можливість отримати розгляд справи тривав чимало часу. За цих умов грошові копії сторони, що здійснює попередню оплату, весь цей період займають у вигляді інфляції. І реальна вартість поданих грошей, а друга сторона посилає отримувати прибуток, користуючись чужими коштами. Результат судового розгляду, таким чином, стає несприятливим на користь позивача, оскільки основний борг (тієї суми, що її було переказано як попередню оплату), в кращому разі штрафних санкцій, пені, інших договором або законодавством.

Протягом останніх років у Вищому арбітражному суді України (ВАС) та й в обласних арбітражних судах уже було складено судової практики, коли основний борг стягували з урахуванням рівня інфляції. Тобто став борг визначати, виходячи з офіційно зафіксованого Міністерством України відсотку інфляції на день пред'явлення позову.

Так, за посередом перенесла-Хмельницького міжрайонного прокурора Київської області а інтересах Пензенського експериментального комбінату хлібопродукції до Миколаївського виробничого об'єднання елеваторної та зернопереробної промисловості про стягнення 4 516 671 864 крб., у тому числі основного боргу на суму 3 966 449 334 крб., суму основного боргу було визначено прокурором з урахуванням рівня інфляції у січні-листопаді 1994 року.

Рішенням ВАС України від 20.01.95 р. позов задовольнили. Постановою наглядного колегії ВАС України від 28.06.95 р. це рішення було зазначено, що, а скаргу відповівача — без задовольнення. При цьому наглядного колегії не зважала увагу твердження відповівача про те, що суд не мав права стягувати утвореного зобов'язання з урахуванням рівня інфляції. Обговорюючи позицію суду, колегія зазначила, що постанова відповівача на те, що суд розглядає претензію, підлягає прямій збитості, суперечить ст. 16, 162, 203, 209 ЦК України та п. 4 роз'яснення Президії ВАС України «Про деякі питання практики роз'яснення суперечок, пов'язаних з відшкодуванням збитків, завданих невиконанням або невиконанням виконанням зобов'язань» за доповіддю від 20.03.95 р. № 02-2/18. Оскільки стягнення підлягають фактичній збитості (як примі, так і не отриманні гроші), розмір яких залежить від рівня інфляції. У даному разі наглядного колегії ВАС України, хоча й не виходила з того, що зобов'язання з урахуванням інфляції є стаття боргу, та все ж такі розцінювала зниження вартості грошей як збиток за рахунок відповівача.

Але і це рішення ВАС України у справі № 60/8 задовольнило позов НІП «Агроком-плекс» про стягнення з фірми «Донецькагропротектор» 15 088 147 793 крб. боргу з урахуванням інфляції на день пред'явлення від 05.06.95 р. Проте, за скаргою відповівача наглядного колегії ВАС України постановою від 05.12.95 р. скасувала назване рішення у повній висловилася, посилаючись на те, що «чинним законодавством не передбачено можливості стягнення збитків, пов'язаних із зниженням суми

боргу внаслідок інфляції». Отже судді Вищого арбітражного суду України змінили вказаний курс на захист прав і законних інтересів постраждалої сторони. Але чому? Отут і треба виникнути в суть інфляційних процесів.

Постановою Верховної Ради України від 17.12.93 р. констатовано факт валютності в економіці України гіперінфляції, розроблено невідкладні заходи щодо її подолання, внесено пропозиції про додаткові заходи щодо стабілізації соціально-економічного становища в Україні. З листопада 1993 р. Міністерство статистики України помістив публікує офіційний індекс інфляції. Боргові зобов'язання, чинні на певні терміни (М.В. «Республіка», 1993 р.) дає такі визначення інфляції і гіперінфляції.

Інфляція — зростання грошей, що супроводжується зростанням цін на товари й послуги, падінням реальної заробітної плати, зменшенням купівельної спроможності в результаті зростання державного бюджету (для покриття якого випускаються державні цінні папери та паперові гроші), монетаризацією грошової маси виробництва (що дає змогу безконтрольно підвищувати цін на свою продукцію), скорочення товарної маси і т. ін.

Гіперінфляція — винятково швидке зростання товарних цін і грошової маси в обігу, що веде до різкого знищення грошової одиниці, розмивання платіжної одиниці, порушення нормальних господарських зв'язків та катастрофічного зниження рівня життя.

Тепер кожному читачеві ясно, які наслідки спричиняє зростання грошової маси в обігу, що веде до різкого знищення грошової одиниці, розмивання платіжної одиниці, порушення нормальних господарських зв'язків та катастрофічного зниження рівня життя.

А що каже закон? А за статтею 213 Цивільного кодексу України зобов'язання мають виконувати належним чином і в установлені строк відповідно до закону, акти планування, договору, а за відсутності таких вказівок — відповідно до вимог, що їх, як правило, становлять.

Статтею 213 Цивільного кодексу України передбачено відповідальність боржника за збиток, завданий кредитором простроченням виконання зобов'язання. Постає питання: чи належить до повноважень суду з'ясування грошей в результаті інфляції чи це стан боргу?

Грошові зобов'язання — це зобов'язання, на підставі якого боржник зобов'язаний передати у власність кредитору грошові знаки в певний строк. Так розуміють грошові зобов'язання в законодавстві та судовій практиці.

Гроші — це специфічний об'єкт цивільних правовідносин: вони опосередковують товарообмін; їх споживають тільки в певній грошовій вартості; вони мають бути здатні до обміну на товари, послуги та грошові знаки інших держав; гроші мають бути максимальною об-

годаті, а значить, що втрачені значення якості, створюють інтерес лише для колекціонерів. Отже, гроші мають свій зміст і функції, а цифра, що показує лише кількість карбованців, — це лише розрив між інфляційним змістом грошей, а форма. Це схоже на автомобіль без двигуна, що не відповідає своїм змістом ціловому призначенню.

Якщо грошова одиниця, в якій виражено зобов'язання, зберігає свою стабільність протягом усього часу дії, то особливих труднощів у визначенні розміру зобов'язання сторін за зобов'язанням не виникає. А коли в період між моментом появи зобов'язання та моментом його припинення гро-

шовою одиницею, в якій виражено зобов'язання, змінюється, то виникає проблема, що має велике теоретичне й практичне значення: чи змінюється якісно зобов'язання, тобто те, що є предметом грошового зобов'язання — надання певної кількості грошових знаків чи певної купівельної спроможності?

Боржник, який рік тому дав майно (а саме гроші), має повернути те саме майно в еквівалент його вартості сьогодні. Чимодіалі вказаний Міністерством України індекс інфляції дає змогу визначити по ділову вартість. Мовою економістів, індексація — перерахунок розмірів різних виплат (компенсацій), у тому числі збільшення грошового утримання (зарплати, пенсії, інших виплат) з метою нівелювання впливу інфляції у країні. Таким чином, індекс інфляції визначає не збиток (втрати), втрату або пошкодження майна, а вимогу кредитор з'ясування реальний стан боргу.

Шляхом визнання того, що інфляція характеризує стан боргу, швидко законодавство багатьох держав. Так, законом Республіки Білорусь від 03.03.94 р. внесено зміни й доповнення до Цивільного кодексу Республіки Білорусь, зокрема до ст. 222, відповідно до якої боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний заплатити за час прострочення суму боргу, збільшену з урахуванням інфляції.

Основою звільнення судів — захист порушених прав і законних інтересів. Якщо заперечувати право на стягнення боргу з урахуванням

інфляції, то це означає ставити на шлях задоволення боржника та отримання ним незаконного прибутку і піти від виконання цього головного завдання арбітражних судів, передбаченого ст. 3 Закону України «Про арбітражний суд» від 04.06.91 р. Не слід забувати також, що, крім повернення основного боргу з урахуванням інфляції, кредитор має право стягнути з боржника відповідно до ст. 213 ЦК України збитки (втрати), що їх зазнав у зв'язку з невиконанням або невиконанням виконанням грошового зобов'язання та неотриманням доходів, а також штрафні санкції, якщо це передбачено законом або договором.

Незважаючи на це, судді ВАС України і далі наполе-

Малюнок Сергія ФЕДЬКА.

жко заохочувати порушників розрахункової дисципліни. Іх чомусь не цікавить, що Верховна Рада і Президент України прийняли ряд нормативних актів, спрямованих на стабілізацію фінансової системи, вчасне проведення розрахунків і підтримка боржників з кредиторами.

У зв'язку з цим, у вказаній вище справі № 60/8 ВАС України, особливий інтерес становить істотне зуступлення глави облдержадміністрації Донецької області Лук'яничка від 14.11.95 р., в якому він пропонує вказати, що його не задовольняє прийняте судом рішення і рішення і не перемоглися назвати рішення «безпрецедентним». І наглядного колегії ВАС України скасувала справедливе рішення ВАС, як скасувало вилучення з мети логіки, саме звернення Лук'яничка з метою тиску на суд є цілком прецедентним, тобто звичайним явищем в «кримінальній» практиці телефонного права. Можливо лише уявити, в яких умовах працюють судді арбітражного суду Донецької області, коли у Вищому арбітражному суді України за їх зверненням покірно «беруть під козирок». Коли в вказаній країні таке, з дозволу сказати, «правосуддя», то познач має звертатися вже до вищестоящого являння Лук'яничка, щоб той дав якіскаві переглянути справу. Чи не так?

Далі йти треба куди!

Олександр ДОБАНЬ, юрист.

Говорач за публікацією промову переказати на р/р 000960413 Фонду «Чорнобиль» — діти Чорнобиля».

Проблема

Куди пливе «Ялта-фільм»?

ЯАТТ просто-таки судилося перетворитися на кінематографічну Мекку. Ще до революції тут почивали величезні вільні кишинівські склади. З 1919 року виступив студійний будинок об'єднаної Ялтиської кінофабрики, яка з 1923 працювала під керівництвом Всеукраїнського кінофотоапаратування. Потім на кінофабриці, перетвореній на «Східнонь, зімала кар'єри і спробувала кінофабрику для середньоміських республік. Була вона і підсобною базою «Мосфільму».

Один з найплідніших періодів припадає на післявоєнний час, коли Ялтиська студія належала Україні. Саме тоді було знято такі замовлені малечю фільми, як «Максимка», «Морський мильнич», «Прощайте, голуби» та багато інших чудових картин. З 1963 року Ялтиська студія перейшла до Центральної кіностудії дитячих та юнацьких фільмів імені Горького. Тут уже весь післявоєнний період студія спеціалізувалася на виробництві фільмів для дітей та юнацтва, на яких виховувалося не одне покоління глядачів. Інші студії перекривали не кричущі часи, як, зрештою, і весь кінематограф.

Розмова з міністром культури Автономної Республіки Крим Алімханом Литвиненком велася українською. А під час розмови була кіностудія «Ялта-фільм», кризовий стан, в якому вона нині перебуває. Без усякого зв'язку із загальною ситуацією в Україні, наприклад, напрямком розмови міністр автономії раптом заявив про те, що що, мабуть, хотів сказати з самого початку: «Ялта-фільм» — це «українська» Ріншуват, з якою він це оголосив, чесно кажучи,

адмувалю. Адже рік тому ніхто інший, як сам Анатолій Григорович підписав листа, а міністр культури України і Міністерства підтримки кіноапарату міністра культури автономії про надання кіностудії «Ялта-фільм» статусу національної.

З цього приводу існує досить велике нутування. Питання розглядалося у наявних інстанціях. Але через кілька місяців кричати про будинок відійшов своїй ініціативі. Причому цього начебто став Указ Президента про те, яка установа чи організація може претендувати на статус національної. І формально студія не виходила з цієї рамки. Але справжня причина була в іншому. У боротьбі деяких офіційних і неофіційних структур з людьми, які пов'язані, за перелік власності в Ялті. Це твердження людини, яка добре знає предмет, про який пише. Ресурси студії «Ялта-фільм» — це величезний культурний комплекс. Підприємство висловлює його у програмі «Збереження і розвитку об'єктів на території на студії «Ялта-фільм»». Це комплекс, який зв'язаний з оголошенням Міністерством культури Автоном-

ної Республіки Крим конкурсу на заміщення вакантної посади директора студії. Його, конкурс, Мінкульту автономії оголосив у зв'язку з тим, що деякого підписувача листа, який спонукав міністра написати відоме офіційне послання до відомчих інстанцій, генерального директора кіностудії Віктора Задаєва було звільнено.

Створена Міністерством культури Автономної Республіки Крим комісія з перевірки роботи студії, певна річ, зафіксувала у своєму акті чимало гріхів, які, втім, були б характерні для будь-якого директора, котрий працює у режимі пільгової відсутності фінансування з боку держави. Деякі замовлення на обслуговування фільмів, які надосуд отримали, і копії, що надіслані за ордену, не могли вирішити проблем, які з усією гостротою поставили перед студією. І копії, що надіслані, люди почали зникати. Замовлення старішали, фактично припиняли існування цих пільгових збірок. Студія пошукала своїй гордості фототипи: вітрильники, автобуси, «шашинця» кораблі розкрадено.

Але децю, як кажуть, залишилося — низка виробничих цехів, об'єкти, яких дає змогу, скажімо, виготовляти меблі, акумулювати механічні роботи. Крім того, великого цінності є студійний комплекс розважальної інфраструктури міста. І не стало вагою причиною, через яку цю

надання кіностудії «Ялта-фільм» статусу національної були кричущими відсутності. Але ще нічого не асно, бо під час розпаду майна між Україною і Кримом питання про те, до кого відійде студія, не вирішено.

Проте кримські власні зробили певні кроки. На студію, яка сиділа на «картці», призначили нового генерального директора Юлію Бондаренку, людину, що виросла тут, але найближчим було задіяно значні кошти. Це дає змогу виплатити зарплату за місцем, почав обслуговувати студійної території, захищаючи після збірок «Шарту». Фінансовий допит, в якому відмовили старому директору, створив умови для повернення фактично на рилу студію Юлії Бондаренки, яка подала у звичайне копію. Оновили декорації, тут кінематографісти очікує зв'язати майні і короткометражники. За словами Юлії Бондаренки, до складу групи з підготовки знімальних груп щодо надання послуг.

Що далі? Після того, як енергія пані Бондаренки прийшла до студії до «бюджетного» вигляду, є плани створити тут пільгову базу кримінальної провадні й акціонування. Через кілька місяців, як повідомляють міністр культури автономії, буде оголошено міжнародний конкурс на заміщення посади генерального директора студії «Ялта-фільм».

Мабуть, не варто сумніватися, що, на кого робиться

ставка. Тільки ця інтерес буде захищати директор-іноземець? Як у таких умовах почуватимуть себе українські знімальні групи? — Мови мри, — каже Володимир Алімхан, який був директором студії у шістдесяти-сімдесяти роки, — щоб «Ялта-фільм» стала студією дитячих і юнацьких фільмів. Студію має зняти під крило український уряд, якщо йому небагато майбутню є ще цих молодих людей, котрі зараз проходять пояз нас, якщо вже має намір щось залишити після себе. Мистецтво кіно завжди було достіг дієвом за собом зниклою. Тому й повинна бути в Україні своя студія дитячих і юнацьких фільмів. «Ялта-фільм» не розгубила ще основну матеріальну базу, а головне — кадри. Крім того, тут чудові природні умови. Не випадково знаменитий Олександр Роу всі свої класи зняв у Ялті.

Зрозуміло одне: ідея створення на базі «Ялта-фільму» студії дитячих і юнацьких фільмів, як кажуть, не полегшила серія кричущі. Це й не дитячі дитячі кінематографісти — річ з'являється. Прибуток від нього не чекай. Діа Божке, підняти студію і залучити сюди іноземні групи. Для цього кримські власні повинні вкласти 55 мільярдів карбованців.

А що далі?

Олена ПОЗДНЯКОВА (Сімферополь) — Ялта — Київ.

Вітчизняний стиль

Чайні «букети» по-одеськи, або Як акціонерне товариство завоює місце під «ринковим сонцем»

Привесних напоїв нині маємо у продажу достатньо, а уже розлитих в розсипчасті пляшки й готових до пиття, в порцеляні, як це треба розсипати у чаші, а пахощами та смаком екзотичних тропічних напів. Але що, скажіть, може зрівнятися з напоям ще названо чай.

У нас в Україні «чайним законодавством» — за обсягами виробництва, й за асортиментом, й за якістю продукції — є АТ «Одеса-чай» на чолі з генеральним директором Віктором Білоусом.

Історія нашого підприємства започаткована ще 1893 року товариством Губіно-Кіровоградським, а відомою в Російській імперії чайною фірмою, — розповідає Віктор Михайлович. — Дослідження чайних плантацій, зокрема кримських морських шляхом надого зробила Одеса своєрідною «чайною столицею» країни. Згодом передбачили унапокупову, звідси доправаляли замовників найвіддаленіших регіонів.

Тим часом ця тутешня підприємство мало назву «Одеська чароварувальна фабрика». В колішньому столі воно було одним з найбільш розвинених (10 тисяч тонн продукції за рік), а в Україні — єдиним. Отже й нині, так би мовити, Одеса завжди. Хоча давалося воно непростю. Вияти хоча б те: спочатку підприємство належало до союзнаго підприємства, потім його перейняли державні підприємства, потім державні підприємства республіканському міністерству, а забезпечення сировиною залишали за Московією. Спроби приватизувати підприємство з боку столиці

налі. Ото «попайня і владарю» далася аналіз і після здобуття Україною самостійності: в Росії найпотужніші чайові фабрики були в Одесі. Власно, це були групи «Альфа-Одеса», а завод був «призначено» й імпорту чайної сировини, яку до того для всіх підприємств, в тому числі й одеського, здійснювало об'єднання «Союзлодпорт» (Москва). Одеситам вдалося й поставити, й довести самим торувати шляхи до далеких країн. А тут ще «ридна» «Укротбачкалі» відмовилася закуповувати досліджуваний чай і після подальшого розміщення у роздрібній торгівлі мережі України. Це все, зрозуміло, не могло негативно не позначитися на виробництві чароварувальної фабрики, а потім — з травня 1994 року — і АТ «Одеса-чай».

Власно, — каже В. Білоус, — для того й реорганізувалися в акціонерне товариство, щоб самостійно розв'язувати всі оті вузли — поставок сировини, реалізації готової продукції, асортиментної політики.

Тепер «Одеса-чай» поступово долає труднощі. Наявними прями зв'язки з фірмами Індії, Шрі-Ланки, Індонезії, Аргентини, Штирії, Ірану, інших країн, одесити тепер закуповують чайну сировину на аласійний вибір безпосередньо до місця, де й так такешні аукціони, що значно здешевлює готову продукцію. Розраховуючи чаш в торгівні упаковку від 2 до 600 грам, організації збути через приватну одеську мережу.

Створюють аласій філії в інших містах.

Нині фізичні АТ створюють нові неповторні чайні «букети», що задовольняють б найвибітніші й найрізноманітніші смаки. Поряд з уже відомими споживачам сортами чаю — таких, як «Шість днів у дорозі», «Сонячний дощ», «Букет», «Одеська роза», «Давним давню», — непомітно налагодили випуск чайів серії «Кавалер», «Промисловий димом», «Індуїзм», «Вішню, ананасом». Розроблено цілу серію так званих адресних сортів чаю: для виконання доповідної закладу — «Комашка», для школярів — «Юнацький», прикормовників та митників — «Коракіна сторожа», «Скоропосадковий» — «Поручник Ржевський», лікувальних закладів — «Доктор Прохоров», й навіть для «Суданськ» — «Козальське коло». А ще — суверенний чай «Привіт з Одеси» томо.

Власно, традиційним сортам одеського чаю нині доводиться конкурувати з імпортованими. Однак не лиш цього не позначилося на виробництві якості своєї продукції, зняжувати її вартість, дбати про найкращі, зручність та дишальні властивості. Ось що про переваги продукції «Одеса-чай» каже начальник відділу сертифікації Одеського підприємства, методолог і сертифікації Людмила Крику:

«Одеса-чай» одержала річний сертифікат відомчої річч, тобто тут обслуговувано не просто окремі партії чаю, як це є з імпортом, а загалом умови виробництва, що гарантує постійну високу якість всієї продукції. «Вкладю пакетики «Кавалер» в чашку, і чайник закип'ячить, кий яким — і... Ні, ті пакунок, той смак треба відчуття самому, словами його ніяк не передати».

Георгій ВОРОТНИКОВ.

Одеса.

«Очі матері — мій світ»

У ВИДАВНИЦТВО «Музична Україна» побачила світ нова збірка поезій відомого композитора і поета Олександра Білаша. Пропонуємо кілька поезій із цієї збірки.

Джерело

Очі матері — мій світ.
Очі матері багу.
Сікми зми і сікми літ —
і Смість, і плуку.
Очі мати і плуку.
Холод і тепло.
Діа щасливих джерело,
Ротач і надія.
Очі матері — мій світ.
Очі нового багу.
Сікми зми і сікми літ —
і Смість, і плуку.

Іа завжди щиро співчуваю
Сусід з близького деора.
Іграє і літ дитини, як
і той бач і той дитина.
Діа щиро не побачи.

Неділе — не побачи.
Хотіли бачи — і не побачи.
Оде, діа щиро не побачи.

Усі річки і Чорне море,
Стави, озера, криши,
Тут засталися північ сорє,
Іа щиро з сівським річч.
Тут небаром стінували...

Братам і сестрам
по Христі,
Після у неї задуху,
Іа щиро стінували.

Враз розсталися ніч —
Твоє розсталися Сі.

В душі порвалися
і зім'яли стіну,
Що діла пісню

розрадою бул.
Закопали, не відлучаються дуни,
Що донедава

дів і ніч гули...
Минув все —
обіцяли одні куки.
Усе на ній світ —
матя.

Але чому ж
так сміють в'язи
Неділе — до сорго зірката!
Підже жиски далі тоса,
і не лишити
іа щиро не побачи.
Щоб все життя
одного плуга перти,
Тут і в одній
бути на це судило...
По-річчю
в історію приходять.
Інеоднако
і ті, що безроздумно
вернувшись,
і ті, що перші майні
спини отути.
Лішається не тільки
Герострати,
Що пам'яті людську
спотісли злом.
А й ті, що за життя
змінили стіти
Своїм землі
опорою й крилом.

Повертаємося до надрукованого

(Початок на І-й стор.)

Надворі літо. Автомобілі рухаються до Азовського моря, як Арабську Стрілку, а то й на косу Бірючий Острів. Часом вони проїжджають вулиці міста, неподалік приміщення Генерального райдержадміністрації. У голові її Геніяла Заїченка, який дивиться з вікна у бік моря, настійно як ніколи північ. Хтось постібно позирне чутки, що його ось-ось знімуть. І так протягом року.

Нагадаю читачам, що в номері "Голосу України" за 3 липня 1995 року в матеріалів "Відлучня на Бірючому" і "Кому вступили на п'ять Геніялі Заїченки" розповідалося про тіжкі переживання його співрозмовника наслідком звичного на нього замку, про пікантні подорожні пошування за долари на території на косі Бірючий Острів, що має статус національного парку, про спроби місцевого керівника навести тут лад.

Виступи газети єс-такі помітні, поправда, забезпечені у електричних істаціях. З допомогою центральної правоохоронних відомств торік було заарештовано осіб, підозрюваних у крадіжці злочину. Деякі місяці тривало слідство, і ось, нарешті, відбулися перші засідання обласного суду, який розглядає цю справу. І так простого її не вважали і сподівалися на п'ятидесяті її завершення не випадало, але чи не вперше в республіці ладлося конкретно вийти на звітності на замовлення. Шкери жек постраждали, щоб Заїченко відлучив і зосередився на забезпеченні наслідком його хвороби районних проблем.

Відлучившись з району, який вів після одержання звільнення, він не встиг доїхати додому. Тільки-но став до роботи, як до району почастували комісії з Херсона, Києва. Причому до приїзду були різні, а знало у віці багатьох охочих "зловити" найменше порушення, поставили під сумнів стиль керівництва у районі. Якщо вже мавалося щось виконати, то з високою метою.

Ось характерні факти. На Херсонщині перерахували практику використання бюджетних позичок і коштів, наданих агропромисловому комплексу. Тільки 50 відсотків боргу, як зазначається в офіційному документі, повернули товаришам з району на одержані матеріально-технічні ресурси концерну "Україна-ротехсервіс". Серед найбільшій боржників названо Великоолександрівський, Горастивецький, Берис-

лавський та інші райони. Значна заборгованість (понад 2000 млрд. крб.) у Горастивецькому, Голопристанському, Новотроїцькому, Верхньорогачицькому, Калачанському районах тощо. Мешканці Генієвської ниди в лідерах не значать.

Відлучня на Бірючому: посмілки і відлучня

ся. Але голова обласної адміністрації Віталій Жолобов, тепер уже колишній, у листопаді 1995 року видав розпорядження, в якому був пункт: порушити перед Президентом України питання про звільнення з посади голови Генієвської держадміністрації. За який грибок? З'ясувалося, серед боржників виявили один генієвський колгосп.

У березні 1996 року, скориставшись з перебування Заїченка у відлученні, начальник райадміністрації Олександр Акименко розпорядився "перегнати" кошти, надані для матеріально-технічного забезпечення сім'ї, в комерційну фірму. Лише зазаяк кмітливості голови адміністрації району вдалося зворотити за сім'єю зернових та інших культур. Заїченко звільняв шукати на всю область, намагався звільнити з роботи винних. Але, хоч як дивно, саме йому перепало від нього Жолобова.

Не ідеалізававши порівняно морально генієвського керівника. Йому, мабуть, не вистачало досвіду в доброті помічників, не зміг він припустити енергійно працювати своїх заступників, сам брався за складні питання, пов'язані з японськими

та партійні мужи. Колясь тут швидко прийняв Микиту Хрущова, високих союзників і республіканських чиновників. І намагався їм будь-що догодити. І не дай Боже допустити собі якийсь "прокол". Тоді найбільшій заступній зазначеному начальству. Бо як приймеш гостей, так і до тебе стають твоя "нагорода". І в якому, як заступник, якого вважали за заступника, гостю відлучу уся складність свого становища як "хазяїна". Тим паче, що охочих відлучити й половити заступників і заступників зазначеному. Та Заїченко з самого початку грав не за правилами, не вписувався в узагальнені стереотипи поведінки господаря заповідних утіл. І поналягувався за це: стріляти вже як тварин — стріляти з нього.

Ладно вийти. На косу делалі частіше приїжджали Віталій Жолобов і його заступник Володимир Путия, — розповідав колишній заступник голови райадміністрації Володимир Ларіонов. — Приїжджали на пошування під'їзда кілька вихідних днів. Нам не подобалося. Треба було гостей нагодувати, напоїти. Заїченко не витримав такого марнування часу, а за перебування гостей записав сам... ***

Коли цей матеріал готувався до друку, ставалося питання про такти записаний з роботи. Перелічені в розпорядженні Президента порушення з боку голови райдержадміністрації, якщо глибоко їх аналізувати, зняти з офіційних документів (є серед них підписані звільнення Жолобовим), напаштукують на пенні розуми. Але не будемо ми записувати поведінку з точки зору записаний з роботи. Перелічені в розпорядженні Президента порушення з боку голови райдержадміністрації, якщо глибоко їх аналізувати, зняти з офіційних документів (є серед них підписані звільнення Жолобовим), напаштукують на пенні розуми. Але не будемо ми записувати поведінку з точки зору записаний з роботи.

Безперечно, що морального тиску він зазнавав у зв'язку з подіями на Бірючому Острові. Ця коса стала для нього справжньою драмою. Що, злавалося б, ця заповідна територія, клаптик екзотичної коси серед ласкавого моря, з невдачливими озерями, заростями трав прибережної флори? Географі досліджували рух тиску, ботаніки збирали гербарій, фотографували анімації ландшафтів. Але не пим забув вона до себе. Це життєві місце давно уподобали для відпочинку й полювання державні

Херсонська область.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Вітчизняний стиль

ГОЛОС УКРАЇНИ

ОСТАННІМ часом багато говорять і пишуть про корисність побутових фільтрів для очищення води в домашніх умовах. Ще б пак! Варто заглянути до чайника з кип'яченою водою — ніякого чаю не задохчеш. На поверхні — плівка, а на дні її погіготи — піщані дрони. Як не подумати про захист власного організму? Та, щиро, не з кожної криниці, річечки або навіть струмка, як і кувалди, надходять артерії. Адже вода в них уже давно не жива, а напівмертва, вона отримала колючу чистоту і прозорість. То чи не відтертас побутовий фільтр громадській думці від надзвичайно гострої проблеми очищення стічних вод і забруднення водоносних

Тетяна Труфанова, інженер-еколог.
Ровенська Луганської області.

Відповіді нашій читачці, а заразом і прокоментувати ситуацію зі споживанням у побути питної води, як перетворився мало не на головний чинник ризику для здоров'я людей, ми почули від провідного співробітника кафедри вірусології Київського державного інституту підвищення кваліфікації лікарів Івана БОНКА.

— Справді, питна вода дуже погіршається на здоров'я і тривалості життя людей. Серед найбільшій забруднювачів води, в якій уже виявлено 1500 хімічних сполук, щоб важких металів, радіоактивних форм, титиди, хлорорганічних спо-

лук. Надходячи до організму навіть у невеликих кількостях, вони спричиняють як ніяк несприятливий вплив, а за певний час, нагромаджуючись, перетворюються на канцерогени. Особливо місце займають патогенні бактерії та віруси. Відомо понад сто видів вірусів, які виділяються з організму людини й забруднюють володірелла. Ці віруси спричиняють різноманітні захворювання: газетні, гепатити, тиф, міокардит, серозні — менингіти і поліомієліти. Як правило, типові безсимптомні інфекції. А приховані форми захворювань особливо не-

безпечні для оточення. Якщо інфекційний гепатит з'явиться виразними клінічними симптомами (жовтяниця) легко діагностувати спеціалістам, то понад 80 % кишкової розлади залишаються стійкими нерозшифрованими. Відомо, що частка вірусних дієр, становить 44 %, бактеріальних — 22 %, мікобіотичних — 13 %.

Запобігти розповсюдженню інфекційних захворювань з водним чинником першавання можна, лише вдосконалюючи очищення води як на очисних спорудах, так і в побути. Причому одне має бути продовженням іншого. Шо маємо на увазі?

Питна вода з водоохисних споруд усе одно чи не призначена до споживання, оскільки до володіної мережі через тривалу експлуатацію труб, чи їх замикання, потрапляє чимало забруднень: різноманітні мікроорганізми, солі заліза та інших металів, токсичні органічні та неорганічні сполуки. Тому воду слід доочищити. З цієї метою й розроблено побутові фільтри.

Важко, що фільтри «відтертають» громадськість

від великої проблеми забруднення водоносних, ніяк не можна. Це ланки єдиного ланцюга захисту охорони здоров'я. А максимально очищення вода — запорука здоров'я як людини, так і довколишнього середовища. Але не пим забув вона до себе. Це життєві місце давно уподобали для відпочинку й полювання державні

Несподівано київські вчені розробили побутовий фільтр нового покоління. «Кристал», який має за нашою оцінкою, найкращі показники очищення питної води. Фільтроелементи «Кристала» містять високоактивні природні сорбенти. Саме тому він надійно очищає воду від хлорорганічних сполук, іонів важких металів, солей заліза, пестицидів, радіонуклідів, нитратів, нафтопродуктів, а також затримку холерний віріон. Це — практично єдиний фільтр, що працює як саморегулюючий система, який важливо знати, коли фільтр вичерпав свій ресурс, тобто більше не очищує воду. У «Кристалі» в такому разі вода просто не проходить крізь фільтроелементи, і тоді їх слід замінити на нові із запашеного комплексу. Це може стартувати після фільтрування 50,

100, 200 літрів води, та ви будете швидко пивти, що поспостережується надійним пристроєм, який нагартувано звільнює воду від хлорорганічних вірусів, а не якісь простісними засобами очищення. Він дуже ретельно «відлучає» забрудники і просто незаметно при моніторингу вірусів в об'єктах довколиш.

Залишається тільки шкодувати, що на потік його витовнення лосі не постане. Серед найбільшій забруднювачів води, в якій уже виявлено 1500 хімічних сполук, щоб важких металів, радіоактивних форм, титиди, хлорорганічних спо-

Як ся маєте!

АНТРАКТ

ПОНАД 600 років, як Людмила Микитюк не бачила на сцені Національної опери. І діюче, ніж боді-хто, з'являється в театрі. Першим її балетом була «Пеліканова», останнім — «Сніжна красуня». Танцюючи її, вона ще не знала, що виступ професійний. Але нідедого було тоді до того, Премануєбаша 21 років, балетина переходить на повсякденну систему балітну — безділюю до того, в якій вона форіт, хоч і бачили до безділюю. Кожній місяць може стати останнім. Завтрашній Сніжний танець в обіймах. Її поборили змінити гурьбу балетину.

Народна артистка України, володарка першої медалі на конкурсі в Москві, золотий в Токіо. Це танцюючи, вона вважала підготувати до конкурсу імені Сергія Ілліча Іванова Дмитро Дворового, яка отримала на конкурсі гран-прі й інші за кордоном. Невдало Сморганова зайшла до театру, а там нова охорона. Не знаю, чи зберезували імена бравих артистів в історії, як імена декотрих скромних конструкторів службового апарату, але Людмилу Сморганову до театру не пустили — мінусулююча перепустка. Нової вона так і не замовила.

Пані Людмилу, перехід від статусу людини, що танцює, до статусу людини, яка вчить танцювати чи ставити танець, мабуть, однаково драматичний у всякому світі?

— У всякому світі танцюють, скільки можуть. Звичайно, коли можуть добре. Коли починають танцювати погано, зникає сестра проконсультування фінансування — і все. Жодних особистісних стосунків, на яких у нас ґрунтуються майже все. Хотіло подобатися, хотіло ні. Можна поспостити на вік.

— Хто це з «наших» нині? — Такійна — художній керівник хореографічного училища. Придично танцює і працює у театрі як педагог. Хитало, можливо, танцює, але в театрі не працює.

Литвинюк — балетмейстер в театрі.

— Хто був найкращим партнером? Чи не аважливо, як танцюють навколо, аважливо — як танцюють ти?

— Для мене це важливо. Люблю, коли гарно танцюють. Не падає. А коли танцюють погано — дуріть. С люди, які люблять, коли оточені танцює тише, щоб мав мав аскраційний вигляд. А найкращим партнером, мабуть, був Придичко.

— Якщо не секрет, чому ви все-таки так різко з'являєтесь у театрі?

— Ви знаєте, неприємно. Щоразу приходили туди й хотілося...

— Півжати, так?

— Ви знаєте, неприємно. Щоразу приходили туди й хотілося...

— Ви відчували са об потенційного панагога?

— Так. І була результатів! До Дворового й працювала з іншою молоддю. Грина це з училища була «зіркою» і прийшла до такого етапу, коли півні й популярність є. І я їм, тити, але треба проєс, міняти. Її півні, що вона не зрозуміла. Можливо, спрацювало те, що вона збиралася за кордон, а там мільйон бубнілих не проколять. Вона знервувалася до мене. Я подивилася декілька спектаклів, і

нічого, крім роздратування, вона в мене не викликала. Справа варті не в ній. З училища виходять ще такі сирі — вони отримують лише основу, а все інше виростає в театрі. За два роки вона перетворюється практично на спеціаліст. І що? Починає працювати — жодного готового. Все починали спочатку: як вийти, як побити, як подивитися, що вона, аласне, і ція сцені робити.

— Ми планували перейти до проблем кінської «школи».

— Київське хореографічне училище розташоване на Сирі. Бачив училе в Україні. Місді молодожження, і сама споруда малоподратні для нормальної роботи.

— Де ви працюєте? — Маю декілька годин у школі мистецтв. І працюю з випускницею училища Віолеттою Сидоренко. Все.

— На сцені відчувалося, що я — боєць. Я здивована. В житті цього нема.

— Ця боєвистість проявлялася, коли треба було відстоювати принципові речі, що стосувалися асїх. А воювати за себе незручно.

— Давайте про приємне. Ваші найкращі «танцюї» гаслї?

— Мабуть, арабські грації. Іля. До речі, тоді діяло обмеження: закордонні гаслїрої — не били як два місяці на рік.

— Нині непогано було б запровадити протилежне обмеження: хоча б два місяці — вдома. А з другого боку, приляжжати переміщенням гаслїрої уст-тані і себе показують, і Україну пропагують, і зі саїтаними тенденціями знайомляють.

— Підкажіть до Подонського театру чи Нью-Йорк сї балет претяжко, але коли ах, у Франції, а в Італії показують спектаклі в кінотеатрах чи на спортивних аренах.

— Ваш нестерпний син пробує танцювати?

— Ні. Він намагався грати на скрипці — як танцює.

— Може так статися, що ви колись сядете за фортепіано?

— Не люблю надмірної ідїярчості.

Розмовляла з

Людмила МИКИТЮК.

На фото: Кармен Людмила Сморганович.

Запитували — відповідало

Пільги — поняття географічне

Дочка навчається в Путильському медичному училищі Сумської області. Тимчасово там прописана. До навчання постійно мешкала в селі, яке належить до зони радіаційного забруднення (IV категорія). Чи має вона право на пільги, коли одержуватиме закордонний паспорт?

Тамара МІЩЕНКО.

Хотілів Карюківського району Чернігівської області.

Як повідомив міністр Мінчорнобіля України В.Холоша, відповідно до декрету Кабінету міністрів «Про державне мито» від сплати державного мита під час одержання закордонного паспорта звільнено громадян, віднесених до четвертої категорії постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, коли вони постійно працюють і мешкають або постійно мешкають в зоні радіаційного забруднення. Чи виправдовує в цій зоні не мешкати чотири роки.

Саме цієї «постійності» вважав дочку браку. Підстава для пільг під час одержання закордонного паспорта в даний момент вона не має.

У категорії 2 — власна гордість

Маю посвідчення учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС 1986 року (категорія 2). Після оформлення інвалідності 1994 року видали посвідчення «громадянина, який постраждав унаслідок Чорнобильської аварії» (категорія 1). Чи праведно перекласифікувати?

Іван САВЧЕНКО.

Відка Іванівського району Київської області.

Як повідомив міністр Мінчорнобіля України В.Холоша, п.ст.14 Закону «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» визначає категорії постраждалих осіб від встановлення пільг та компенсацій. Такими особами є: інваліди з числа учасників ліквідації аварії і постраждалі від катастрофи (ст.10 та 11), щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою; хворі внаслідок аварії на промислову хворобу, — категорія 1. Отже, порушення законодавства в частині видачі посвідчення нема.

Мат. Сєрпіс ФЕДЬКА.

Сироти, здайтеся!
Бо пролетарі вже спробували...

Важкою міською соціальною службою для молоді «Доні» створено відділок з проблем соціального захисту дітей-сиріт. Відділок унікальний. Зісланих діт'яв, що, крім іншого, знаходять тут необхідні відомості в галузі права, соціального захисту, пільг, зброю адрес, телефони, назви об'єктів, міських, районних, асїрційних і громадських організацій, які мають відношення до проблем сиріт. Доніжик наїждє в дитячницю, інтернати, об'єкти... Його можна вже прибігти. А вихованців дитячниць та інтернатів, що вступають у стосунки з життям, їм унікальна й сама асоціація «Дорослий дитячий будинок» — ініціатор створення асоціації для права. Бона об'єднана коливні вихованці дитячниць — задля допомоги вихованцям київщини.

Жити стане краще,
жити стане комунікабельніше

Розпорядженням Кабінету міністрів для міжнародного пасажирського автомобільного сполучення відкрито пункти пропуску через державний кордон України — Угорський Пасажирський пункт і Аужанка. Наразі в митницю і прикордонників поповніться самотпують, а в пасажирів — перспективи.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
232019, м. Київ-19.
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1994 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редактори: О. БІЛИЙ (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСКИЙ, В. СУДІЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
232047, Київ-47,
аул. Нестерова, 4.

• ТЕЛЕФОН: для зв'язку — 441-88-23; телефакс — 224-72-54;
• ТЕЛЕГРАМ: 441-88-23; телеграф — 441-88-52;
• БУКВОСНІС НЕ ПОСТАВИМО;
• ІЛІСТУНКА З ЧИТАЧКАМИ — тільки на сторінках газети.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальності не несем редакція.
• Редакція не замишді поділяти позиції авторів публікацій.
• За точність викладених фактів відповідальності не несем автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й пощівів) українською і російською мовами.
Числене 48955.
Тираж 344041.

Комбінат друку видавництва «Преса України»
232047, Київ-47,
проектний Парсонс, 50.
234547890
Зам. 031116.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання
КВ № 1 від 26.05.1994 р